

ROČNÍK 12

13. září 2002

V ČÍSLE:

Amerikanisté rokovali • Povodně na VŠ • Slovo má rektorka UP • Univerzitní léto • Změny ve financování VVŠ • Četba na pokračování

Jedna z prvních etap stěhování pěti uměnovědných a uměnovýchovných kateder Filozofické a Pedagogické fakulty UP do nově rekonstruovaného objektu bývalého jezuitského konviktu proběhla v pátek 16. 8. Z učebny v mansardové nástavbě RUP na ulici Krížkovského 8 byla do Univerzitní ulice opatrně převážena větší část nástrojového vybavení Katedry muzikologie FF UP: deset pianin, cembalo, dvě krátká křídla a koncertní křídlo Bohemia Janáček (na snímku). Nástroje byly umístěny v učebnách, pracovnách a posluchárnách Uměleckého centra UP ve druhém poschodí.

-red-, foto -tj- ▶

Katedrám, ústavům a institucím všech fakult Univerzity Palackého

■ **Katedra historie Filozofické fakulty UP se schválením a podporou paní rektorky se obrací na všechny učitele, zaměstnance a studenty univerzity s návrhem, aby darovali finanční částku gymnáziu Františka Palackého v těžce zkušebních Neratovicích. Budova gymnázia byla v přímých prostorách zatopena a někteří jeho studenti z okolních zcela zřícených vsí zůstali bez domova a bez prostředků.**

Gymnázium Františka Palackého v Neratovicích je už po dvanáct let významným kulturním činitelem v této obci, která se z průmyslového sídliště Spolany i díky působení gymnázia na mladou generaci postupně měnila ve skutečné město. Neratovice jako místo, kde je František Palacký pochován, udržuje dlouholeté styky s olomouckou univerzitou. Zástupci města i gymnázia se podíleli na mnoha společných akcích včetně finančních podílů Neratovic na Ceně Františka Palackého, udělované univerzitou.

Protože Univerzita Palackého jako instituce hodlá věnovat svou podporu povodni poškozeným vysokým školám, obrácíme se na jednotlivce s prosbou o pomoc neratovickému gymnáziu. Svě příspěvky můžete odevzdat na sekretariátě Katedry historie nebo poslat přímo neratovickému gymnáziu na účet 802 906-824/0600. O situaci gymnázia a jeho studentů i o využití shromážděné sumy Vás budeme informovat na stránkách Žurnálu UP.

Doc. I. Barteček, CSc.,
vedoucí Katedry historie FF UP

Stěhování do Uměleckého centra UP zahájeno

■ Utichající stavební ruch v budově bývalého jezuitského konviktu v Univerzitní ulici v Olomouci vystřídalo v těchto dnech dlouho očekávané stěhování. Umělecké centrum UP, jak zní nové označení budovy, se po právě proběhlé kolaudaci připravuje na zahájení výuky Katedry dějin umění, Katedry muzikologie a Katedry teorie a dějin dramatických umění FF a Katedry hudební výchovy a Katedry výtvarné výchovy PdF v akademickém roce 2002/2003.

Pracoviště, která dosud sídlila v provizorních podmínkách, budou od nového semestru využívat rozlehlé prostory pro teoretickou i praktickou výuku. V podkroví se nachází divadelní sál s variabilními prvky a galerie, studenti i pedagogové budou moci využívat filmového sálu, sálu pro sborový zpěv, několika hudebních zkušeben s akustickými úpravami, audiovizuálních a videokzkušeben a učeben pro výuku jednotlivých výtvarných oborů (keramická dílna, textilní dílna, grafická dílna, fotoateliér atd.). V suterénu, připomínajícím útulné bludiště, se počítá se studentským klubem a menší studiovou scénou. Pokračuje se v náročném restaurování vnitřních prostor a umělecké výzdoby Kaple Božího těla, která by jako součást objektu měla v budoucnu sloužit jako koncertní sál.

Díky rychle postupujícím úpravám už získávají zřetelnou podobu také exteriéry. Vrchní i spodní terasy s výhledem na hrady a přilehlé Bezručovy sady jsou koncipovány jako zóny klidu: připravuje se výsadba několika lip a zabudování fontán; tyto velko-

ryse prostory budou moci být v budoucnu využity i pro instalaci venkovních výtvarných objektů. V přilehlém křídle s proskleným atriem vrcholí příprava na umístění restaurace s venkovním i vnitřním provozem.

Katedry, které se nyní stěhují do konviktu, již dříve prokázaly svou otevřenost vůči olomoucké veřejnosti a návštěvníkům Olomouce. V roce 1998 se v tehdy ještě zchátralých prostorách bývalých Jánošíkových kasáren představili studenti a pedagogové všech pěti kateder čtyřdenním maratónem happeningů, výstav, koncertů a divadelních představení pod názvem *Horká kaše I*. Projekt přestavby jezuitského konviktu byl veřejnosti představen v únoru 2001, kdy byla v olomoucké Galerii Caesar slavnostně otevřena výstava architektonických návrhů, studií a fotografické dokumentace (*Horká kaše II*). Při této příležitosti byl opravovaný komplex také na krátkou dobu zpřístupněn v rámci akce *Den otevřených dveří jezuitského konviktu*.

Do budoucna se počítá s výstavami, koncerty, divadelními a filmovými představeními přístupnými veřejnosti. Hostům Uměleckého centra UP budou sloužit restaurace a kavárna v přízemí.

Dne 4. listopadu 2002 se uskuteční slavnostní otevření Uměleckého centra UP i jeho sídla v barokní budově jezuitského konviktu. Následovat bude týden kulturních akcí pro veřejnost.

-red-

Olomoucká univerzita hostila rektory českých vysokých škol

■ Ve středu bylo na UP v Olomouci zahájeno 66. zasedání České konference rektorů, jehož se zúčastnila většina představitelů českých vysokých škol. Pozvání k diskusi o stavu a výhledech vysokého školství ČR přijali také ministryně školství, mládeže a tělovýchovy JUDr. P. Buzková a její náměstek pro vědu a vysoké školství doc. J. Průša, CSc.

Účastníci dvoudenního jednání se věnovali zejména otázkám financování tvůrčí činnosti v rámci nově přijaté legislativy a současnému stavu projektu Rozvoj veřejných vysokých škol – finanční podmínky

a předpoklady (viz také str. 9); projednána byla také problematika hodnocení kvality studia.

Česká konference rektorů má ke 29. 7. 2002 celkem 35 členů, z toho 24 rektorů veřejných vysokých škol, čtyři rektory státních vysokých škol a sedm rektorů soukromých vysokých škol (aktuální adresář ČR viz <http://crc.muni.cz>).

Podrobnější informace z olomouckého zasedání ČR přineseme v příštím čísle Žurnálu UP.

-red-

Univerzita Karlova žádá studenty o pomoc

Univerzita Karlova vyzývá studenty a ostatní lidi dobré vůle, kteří mohou jako dobrovolníci pomoci s odstraňováním následků povodní, aby se přihlásili dobrovolnickému centru založenému společností Člověk v tísni a univerzitou. Kontakt: 02/7191 4217 a 02/7191 4218; doprava, ubytování, stravování a pracovní pomůcky jsou zajištěny.

Od založení centra (19. 8.) bylo již vysláno více než 600 dobrovolníků do nejvíce postižených oblastí (Nové Kopisty, Obríství, Strunkovice, Řevnice, Hlásná Třebáň, Roztoky, Stěchovice apod.). Dobrovolníci jsou též nasazováni v nejhůře zasažených částech Prahy a podílejí se také na odstraňování škod v nejvíce poškozených objektech veřejných institucí, včetně budov a infrastruktury Univerzity Karlovy.

Vzhledem ke stále se zvyšujícím potřebám postižených oblastí je však již nyní zřejmé, že seznamy dosud přihlášených osob jsou rychle vyčerpávány a v brzké době bude dobrovolníků vážný nedostatek.

Originál výzvy naleznete na internetové adrese UK <http://www.cuni.cz>.

ČČK vyhlásil sbírku ke zmírnění následků povodní

Ke zmírnění následků povodní v Čechách a na jihu Moravy vyhlásil Český červený kříž sbírku na Fond Humanity ČČK. Finanční prostředky je možné zaslat na účet u KB Praha 1: číslo účtu 0030-7334-011/0100, VS 300, případně složit i v hotovosti na Úřadě OS ČČK Olomouc, Sokolská 32.

Předem děkujeme za jakoukoli částku.

Za ČČK Dr. M. Jukl

Jen několik řádků

Problémy světa jsou problémy našimi

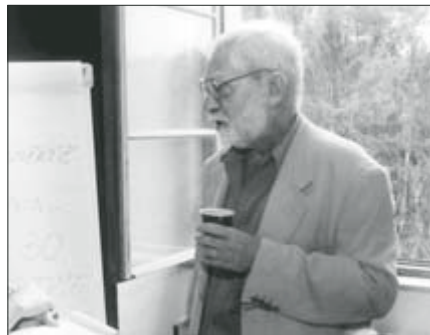
Již pátým rokem proběhla v univerzitních prostorách Letní rozvojová škola spolupráce a pomoci. Snad každoročně je poznamenána neštěstím. Letos jsme to opět i my, kdo potřebuje pomoci – jak vidno, katastrofické scénáře se nemusejí odehrávat daleko. Totiž i střed Evropy, kterou zemětřesení, hladomor, válka či viditelné řádění teroristických band nesuzuje, se v žádném případě nejeví bezpečně. Ostatně ukázaly to záplavy v sedmadvadesátém na Moravě a v paměti čistě zarytá vzpomínka na srpnové bésnění vody v Čechách. Zatím si ovšem jen málo uvědomujeme, že původcem zármutku jsme ve valně většině my, lidé. Nevzali jsme dostatečně na vědomí, že problémy světa se nás týkají a argumenty, že jsme příliš malá země, že jsme chudí, že jsme dříve nevlastnili kolonie, a mnohé problémy se nás tedy netýkají, neobstojí. Pokud si chceme zachovat naši planetu životadárnou, musíme přijmout díl spoluzodpovědnosti nejen za naši vlast, ale i za vývoj ve světě. Jiná perspektiva není. Je velmi důležité, jak se ke globálním problémům a vztahům k zemím tzv. chudého Jihu postaví bohatý Sever, do něhož jsou řazeni i občané českého státu s jeho vládními i nevládními představiteli. Několik desítek zájemců, kteří se poslední srpnový týden sjeli do Olomouce, mělo opět o čem diskutovat.

Srpnové povodně nám mohou být další výzvou. Výzvou, jak důležitá může být pomoc zvenku. Neštěstí – o kterém se nám snad ani v nejčernějším snu nezdá – je totiž na naší planetě stále dost a pomoc potřebují nejen v Čechách či na Moravě.

M. Hronová

Amerikanisté rokovali na téma politika fikce a fikce v politice

Již po deváté se Filozofická fakulta UP stala hostitelem konference, na níž se sjíždějí studenti a učitelé anglické literatury a jazyka z celého světa. Asi padesát účastníků z patnácti zemí (Tchaj-wan, Slovensko, Polsko, Rusko, Bulharsko, Německo, Švýcarsko, USA, Rakousko aj.) diskutovalo na téma politika fikce a fikce v politice. Téma jednotlivých setkání navrhuje prof. J. Jařab ve spolupráci s dr. M. Peprníkem. Loni přišel prof. J. Jařab s nápadem, že by se kolokvium mohlo týkat politiky. Později navrhl T. Byers, loňský hlavní přednášející, z Univerzity of

Louisville (Kentucky, USA) název „politika fikce a fikce v politice“, uvedl R. Hýšek z Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UP, který se podílel na organizaci. Letos se rozpravy na dané téma účastnilo několik předních a ve světě uznávaných amerických profesorů, např. E. Elliott a R. Reising, což svědčí o vzrůstající prestiži této akce. Vyvrcholením pak byla diskuse

prof. J. Jařaba s J. Stránským, prezidentem Českého PEN klubu (na snímku). Jak J. Stránský uvedl, bylo pro něj letošní téma amerikanistů přitažlivé již proto, že se jej vztahy politiky a literatury jako spisovatele a bývalého disidenta odedávna osobně a dennodenně dotýkají. Podle jeho slov byla a měla by být fikce v politice vždy přítomna, neboť je zárukou potřebné míry nápaditosti, představitivosti a tvořivosti. Na tom našem paloučku se však odehrává ve znamení snahy zamířovat viditelné nepravdy, přičemž tomu, co chci prosadit, musím umět dát především krásná pojmenování, dodal a připomněl své zkušenosti z vysílání francouzského rozhlasu, jehož některé moderátorské pořady představují „klasickou školu fikce na vysoké úrovni“.

O konání kolokvia se zájemci mohou dovědět různým způsobem. Někteří účastníci i přednášející přicházejí na osobní doporučení, ale jak uvedl dr. M. Peprník, jsou informace rozesílány velvyslanectvím jednotlivých států ve střední a východní Evropě. „Pakliže jsou členy České a slovenské asociace amerikanistů, jsou jim informace zasílány. Další cesta vedoucí k informaci o kolokviu vede přes ústřední server Evropské asociace amerikanistů. V neposlední řadě obesíláme jednotlivé katedry anglistiky v České a Slovenské republice“, sdělil dr. M. Peprník.

Kolokvium amerikanistů proběhlo od 1. do 6. 9. a pořádalo jej Centrum pro srovnávací kulturní studia FF UP ve spolupráci s Velvyslanectvím USA a Českou a Slovenskou asociací amerikanistů a s organizační podporou Konferenčního servisu UP. V sobotu 7. 9. na něj navázalo jednání Výboru Evropské asociace amerikanistů (EAAS).

-map-, -mav-, foto -tj-

Povodně zasáhly i některé objekty vysokých škol

Následkům srpnových povodní neunikly ani některé objekty a zařízení českých vysokých škol. Podle informací jejich pracovníků v oblasti public relations byly poškozeny zejména objekty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Univerzity Karlovy v Praze.

První odhady škod napáchaných vodním živlem jednotlivým fakultám, ústavům a dalším subjektům Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích dosahují přibližně částky přesahující deset milionů korun. Škody kolem 5 milionů Kč způsobila povodeň ve Výzkumném ústavu rybářském a hydrobiologickém ve Vodňanech, rozsáhlé škody napáchala povodeň také na budovách a vybavení Pedagogické fakulty a ve fakultních loděnicích, nemalé škody představuje stoletá voda rovněž pro Zemědělskou fakultu, Zdravotně-sociální a Biologickou fakultu a pro sportovní areál Na sádkách.

Celková škoda na majetku, kterou předběžně vyčíslila Univerzita Karlova v Praze, dosahuje 360 milionů korun. Nejvíce postiženou fakultou je Matematicko-fyzikální fakulta UK, zejména objekt v oblasti Karlína, k rozsáhlým škodám došlo také v laboratořích a na přístrojových zařízeních ve fakultní budově v Tróji, v budově Právnické fakulty UK u Čechova mostu (počet zničených svazků v tamější knihovně se odhaduje na 100 000). Fakulta tělesné výchovy a sportu UK má poškozeny sportovní prostory v Nosticově paláci a zcela zničena byla loděnice v Tróji, stejně tak jako loděnice Přírodovědecké fakulty. Vážné škody postihly také koleje a menzy v Praze 1 a v Tróji (1500 lůžek a velkokapacitní menza) a mimopražské objekty – sportovní areály v Poříčí a Dobrušicích.

Italská delegace na UP

Při příležitosti návštěvy olomouckého Krajského úřadu zavítala delegace z italského Reggio Emilia v pátek 6. 9. také na Univerzitu Palackého. Cílem setkání s prorektorem UP prof. M. Mašlánem a vedoucí Kanceláře zahraničních styků UP Mgr. J. Herynkovou bylo vzájemně obeznámení se se školskými systémy obou zemí a projednání možností spolupráce v oblasti vysokého školství.

-red-

Převážná část budov ČVUT v Praze byla mimo zátopovou zónu, k určitým škodám však došlo na objektech v lokalitě Prahy 1 a v Tróji (Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská); ve Velké Chuchli byla zatopena loděnice ČVUT. Zátopovou vlnou byl značně poškozen také sportovní areál Fakulty strojní na Herberťově (v blízkosti Vyššího Brodu). V zatopených oblastech byli pod vedením rektora ČVUT zapojeni odborníci z Fakulty stavební do prověřování statiky domů.

Vysoká škola ekonomická v Praze zaznamenala povodňové škody ve výcvikovém středisku v Dobrušicích. Západočeské univerzity v Plzni se povodeň dotkla jen okrajově – zaznamenali zde pouze dílčí problémy se spodní vodou. Povodeň se také vyhnula Vysoké škole chemicko-technologické a Policejní akademii v Praze, také objekty UJEP v Ústí nad Labem bylo vesměs mimo dosah vodní pohromy.

-red-

Jednalo nové předsednictvo ČČK

Na konci července se v Praze sešlo k pracovnímu setkání nově zvolené Předsednictvo České konference rektorů ve složení: předseda ČČK prof. I. Wilhelm, CSc., rektor UK v Praze, místopředsedové doc. F. Jirásek, DrSc., rektor Bankovního institutu vysoké školy, a. s., v Praze, prof. M. Ludwig, CSc., rektor Univerzity Pardubice, prof. J. Mačáková, CSc., rektorka UP v Olomouci, prof. P. Toperczer, rektor AMU v Praze, a prof. J. Witzany, DrSc., rektor ČVUT v Praze.

Za jednotlivé oblasti převzali zodpovědnost: místopředseda pro oblast vzdělávání – prof. J. Witzany, DrSc., místopředseda pro oblast tvůrčích činností – prof. P. Toperczer, místopředsedkyně pro záležitosti ekonomické a sociální – prof. J. Mačáková, CSc., místopředseda pro vnější záležitosti – prof. M. Ludwig, CSc., místopředseda pro záležitosti legislativní a organizační – doc. F. Jirásek, DrSc.

Nové Předsednictvo ČČK bylo zvoleno v Praze 10. 5. 2002 na 65. zasedání ČČK na funkční období 1. 8. 2002 – 31. 7. 2003. Ve středu 11. 9. se uskutečnilo jeho další zasedání na UP.

-red-

Mezinárodní konference ošetřovatelství v Olomouci

■ Ve dnech 4. a 5. 9. proběhla v Domě armády v Olomouci pod záštitou Ministerstva zdravotnictví ČR mezinárodní konference ošetřovatelství, jejímž ústředním tématem bylo otevření a prohloubení multioborové, interdisciplinární a mezinárodní spolupráce v oboru ošetřovatelství.

Konference byla organizována Ústavem teorie a praxe ošetřovatelství LF UP ve spolupráci s dalšími čtyřmi institucemi. Zúčastnilo se jí celkem 407 účastníků ze 14 zemí světa (USA, Velké Británie, Španělsko, Itálie, Belgie, Holandsko, Německo, Rakousko, Finsko, Švédsko, Turecko, Slovensko, Polsko, ČR). Vědecký výbor konference byl složen z reprezentantů pěti evropských zemí včetně ČR. Účastníky konference byli vedle profesionálů oboru ošetřovatelství a porodní asistence (teoretiků, výzkumníků, učitelů, manažerů, praktikujících sester) také reprezentanti jiných zdravotnických i nezářadnických oborů (lékaři, sociologové, psychologové, filozofové, pedagogové, antropologové, informatikové, lingvisté, matematici...).

Na konferenci odeznělo celkem 93 přednášek, ke zhlédnutí bylo 18 posterových prezentací. Účastníci měli možnost volit přednášky jak z oblasti teorie – vědy a výzkumu, z oblasti výchovy a vzdělávání, managementu a politiky, tak z oblasti ošetřovatelství praxe, realizované ve zdravotnických a sociálních zařízeních, v armádě i ve vězeňství. Recenzovaná publikace, kterou se podařilo vydat do zahájení konference, obsahuje 78 plných textů těchto přednášek.

V průběhu konference probíhala také řada neformálních jednání. Výstupy z těchto jednání budou nové dvoustranné mezinárodní projekty zaměřené na výměnu informací, výzkumné projekty, v oblasti výchovy a vzdělávání na podporu mobility studentů i pedagogů.

Další akcí tohoto významu se pokusíme připravit na září roku 2004.

Mgr. L. Špirudová,
Ústav teorie a praxe ošetřovatelství LF UP

Seminář o přípravě pracovníků ve veřejné správě

■ Ve dnech 4. – 6. 9. proběhl čtvrtý ročník mezinárodní konference věnující se problematice přípravy pracovníků veřejné správy. Zmíněná akce patří mezi nejvýznamnější akce svého druhu v České republice a jedním z pořadatelů byla i UP. Jelikož se nezabýváme jen vzděláním prezenčním, ale i vzděláním celoživotním, podílíme se nejen na organizační konferenci, ale máme zde bohaté zastoupení

aktivních účastníků, sdělila úvodem semináře prof. J. Mačáková., rektorka UP. Roli ústředního orgánu pro reformu veřejné správy plní Ministerstvo vnitra ČR, které koordinuje plnění úkolů v této oblasti. Jak uvedl RNDr. J. Postránecký, náměstek ministra vnitra, úkolem probíhající reformy veřejné správy je nejen odstranit nedostatky v jejím výkonu a fungování, ale především ji maximálně modernizovat a přiblížit veřejným správcům, které se v Evropské Unii uplatňují. Reforma veřejné správy znamená kompletní systémovou změnu založenou na decentralizaci, dekoncentraci a profesionalizaci veřejné správy, řekl. Pro nejbližší období (1999–2002) existují tři úrovně zmíněné reformy. Konkrétně jde o reformu území veřejné správy, reformu ústřední státní správy a reformu kvality a obsahu veřejné správy, do níž se mj. řadí oblast vzdělávání. První fáze reformy je dokončena, hlavním mezníkem bylo zahájení činnosti krajů a jejich volených orgánů (1. 1. 2001). Kraje podle svého názoru zahájily svoji činnost velmi dobře, rychle se začlenily do systému veřejné správy a v některých oblastech přispěly i k řešení aktuálních problémů. Např. díky hejtmanům, díky dalším voleným představitelům krajů i krajským úřadům se podařilo povodně zvládnout podstatně lépe než před pěti lety, kdy právě absence třetího článku veřejné správy přinesla celou řadu problémů, sdělil náměstek Postránecký.

Konference, již se účastnili i zástupci Slovenska, Lotyšska a Srbska, proběhla v zasedací síle Krajského úřadu Olomouckého kraje a jejími pořadatelé byly Ministerstvo vnitra ČR, Odbor přípravy pracovníků ve veřejné správě, Univerzita Palackého, Centrum distančního vzdělávání a Vzdělávací centrum pro veřejnou správu v Praze, o. p. s..

-map-, foto -tj-

Sportovní galashow v Olomouci

■ Ve čtvrtek 5. 9. proběhla v prostorách Horního náměstí akce národního charakteru, jejíž účelem bylo mj. prezentovat zdravý životní styl. Program „Sport pro všechny“ měl být jakýmsi návodem a upoutávkou, jak je možné trávit volný čas. Kolem radnice se tak v odpoledních hodinách představilo zhruba pět set sportovců. V doprovodném programu, na němž se organizačně podílela také Katedra rekreologie FTK UP, bylo možno vidět i ukázkou tréninku volejbalu Univerzity Palackého (ČSTV – SK UP Olomouc). „Sport je součástí života, ovlivňuje psychickou i fyzickou kondici člověka. Je alarmující, že třetina populace ne sportuje“, uvedl na tiskové konferenci Ing. M. Tesařík, primátor města Olomouce, který hovořil o podpoře města této show.

Galashow vymyslelo a finančně podporuje MŠMT a postupně probíhá v každém krajském městě. Jedná se o dvouletý program, který začal již na podzim roku 2001. Olomouc se stala předposlední oblastí, která se do této akce zapojila.

-map-

▲ V podzimních měsících probíhají na fakultách UP zápisy pro akademický rok 2002/2003. Ke studiu na Filozofické fakultě se studenti prvních ročníků zapsali v aule FF UP 2. a 3. 9. Aktuální informace o termínech zápisů pro jednotlivé fakulty a ročníky jsou k dispozici na internetových stránkách UP (www.upol.cz/Aktuality).

-red-, foto -tj-

Stručně

Ve dnech 12. – 14. 9. proběhly na FF UP Psychologické dny 2002 na téma „Korény a vykořenění“.

* * *

Ve středu 18. 9. se na svém prvním zasedání v tomto akademickém roce seje Kolegium rektorky UP, které bude mít na programu projednání výsledků letošního přijímacího řízení, informace o investičních aktivitách aj.

* * *

Ve stejný den bude zasedat Akademický senát UP; hlavním bodem programu jeho jednání bude vyhlášení voleb rektora UP.

-red-

Rektorka UP si Vás dovoluje pozvat na **slavnostní akty promoce**

absolventů doktorských studijních programů Cyrilometodějské teologické fakulty, Lékařské fakulty, Filozofické fakulty, Pedagogické fakulty a Fakulty tělesné kultury a

předání jmenovacích dekretů docentům,

kteří se habilitovali na Cyrilometodějské teologické fakultě, Lékařské fakultě a Pedagogické fakultě.

Zasedání se uskuteční v aule Filozofické fakulty UP 19. 9. 2002 ve 14 hodin.

Rektorka UP si Vás dovoluje pozvat na **slavnostní akt promoce**

absolventů doktorských studijních programů Přírodovědecké fakulty.

Zasedání se uskuteční v aule Filozofické fakulty UP 19. 9. v 15.30 hodin.

Prof. J. Mačáková, CSc.

Zpřístupňování výsledků výzkumu a vývoje české veřejnosti

MŠMT ČR vyhláší 4. kolo programu Zpřístupňování výsledků výzkumu a vývoje české veřejnosti (LP) na rok 2003 s termínem odevzdání žádostí v podatelně MŠMT ČR **nejpozději do 11. 10. 2002** (12 hod.). Plný text vyhlášení, informace a formuláře jsou k dispozici na webových stránkách MŠMT: <http://www.msmt.cz>

Upozornění: projekty je třeba odevzdat prostřednictvím děkanátů na Rektorát UP, úsek prorektora pro vědeckobadatelskou činnost (J. Ondráčková, tel. 563 1002) **nejpozději do 7. 10. 2002.**

-red-

HABILITACE A PROFESURY

Filozofická fakulta UP

Dne 18. 9. 2002 proběhne před Vědeckou radou FF UP (zasedací místnost U1, Křížkovského 8.) ve 13 hod. **habilitační řízení PaedDr. Bohumily Junkové, CSc.**, odborné asistentky Katedry bohemistiky PdF JU České Budějovice, v oboru **český jazyk**. Habilitační práce má název *Lexikálně stylistické prostředky v současné psané publicistice*, habilitační přednáška je na téma *Obraznost a expresivita v současné psané publicistice*.

Ve 14.15 hod. začne řízení ke jmenování profesorem doc. PhDr. Ingeborg Fialové, Dr., docentky Katedry germanistiky FF UP Olomouc, v oboru **dějiny německé literatury**.

V 15.15 hod. bude zahájeno řízení ke jmenování profesorem doc. PhDr. Petera Weisse, Ph.D., ze Sexuologického ústavu 1. LF UK Praha a VFN, v oboru **klinická psychologie**.

-ffup-

Děkan Lékařské fakulty UP vypisuje

výběrové řízení

na obsazení místa odborného asistenta nebo asistenta Ústavu cizích jazyků se zaměřením na výuku latiny.

Kvalifikační požadavky: vysokoškolské vzdělání příslušného směru.

Předpokládáný nástup podle dohody.

Příhlášky, doložené osobním dotazníkem, životopisem, fotokopii dokladů o kvalifikaci zašlete do 25. 9. 2002 na Děkanát LF UP – osobní oddělení, tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc.

-lfup-

Merrillův program 2003–2004

Kancelář zahraničních styků RUP vyhlašuje konkurz na roční studijní pobyt v USA. Hlásit se mohou studenti 2. až 4. ročníků všech fakult, občané ČR. Možnost uplatnění studentů Lékařské fakulty UP je však značně omezena.

Podrobnosti o programu a formuláře přihlášek obdržíte v Kanceláři zahraničních styků RUP, Křížkovského 8, Olomouc (viz také www.upol.cz/resources/ilo/Merrill.htm).

Termín odevzdání přihlášek je 18. 10. 2002.

-kzs-

Rektorka Univerzity Palackého v Olomouci vyhlašuje soutěž

o Cenu rektorky UP

za nejlepší vědeckou nebo uměleckou práci studentů bakalářských a magisterských studijních programů v roce 2001 a) vydanou tiskem, b) předloženou jako rukopis či umělecké dílo.

Cena rektorky Univerzity Palackého se uděluje za práce v oboru a) biomedicínských věd; b) matematiky; c) přírodních věd; d) pedagogických a psychologických věd; e) jazykovědy a literární vědy; f) věd o umění; g) muzikologie; h) ostatních společenských věd; i) za realizaci uměleckého díla.

Autor oceněné práce obdrží finanční odměnu ve výši 3500 Kč formou mimořádného stipendia z centrálních prostředků UP. Cena nemusí být udělena v každém z vyhlášených oborů.

Přihlásit je možno seminární (ročníkové), diplomové a jiné studentské práce (do soutěže nebudou přijaty práce, které již byly přihlášeny v minulých letech), popřípadě jejich ucelené části. Přihlášeny mohou být i práce, které se neúčastnily soutěže na fakultách.

Práce předkládají jejich autoři ve třech vyhotovených ve standardní úpravě (pevně spojené listy) současně s vyjádřením konzultanta a přihláškou, kterou lze obdržet na úseku prorektora pro vědeckobadatelickou činnost. Konzultant také navrhne dva oponenty. Realizace uměleckého díla se může doložit fotografickým, případně jiným záznamem. Práce se odevzdávají na úseku prorektora pro vědeckobadatelickou činnost UP.

Práce ucházející se o Cenu rektorky UP se předkládají do 30. 9. 2002.

Komise jmenovaná rektorkou UP předložené práce posoudí a vybrané práce navrhne rektorce UP k ocenění.

-vav-

Rektorka UP vyhlašuje

Cenu rektorky za nejlepší sportovní výsledky studentů UP pro rok 2002

Cena rektorky se uděluje za nejlepší sportovní výsledky, kterých dosáhli studenti UP v akademickém roce 2001/2002. Návrhy na ocenění mohou podávat všichni členové akademické obce UP v Olomouci.

Ocenění obdrží finanční odměnu ve výši 3500 Kč formou mimořádného stipendia z centrálních prostředků UP.

Návrhy se předkládají do 30. 9. 2002 na úsek prorektora pro vědeckobadatelickou činnost, kde je k dispozici i návrhový list.

Komise, jmenovaná rektorkou UP, předložené návrhy posoudí a navrhne studenty k ocenění.

-vvč-

Vážení členové akademické obce, vážení zaměstnanci Univerzity Palackého,

stejně jako v minulých letech máme pravděpodobně podobný pocit: období prázdnin a dovolených, na které jsme se tolik těšili, uběhlo zase neuvěřitelně rychle a my společně stojíme na začátku nového akademického roku.

Letošní letní měsíce bohužel nepatřily jen odpočinku. Ani v minulých letech tomu tak vždy nebylo, protože přijímací řízení se protahuje lhůtami danými zákonem o vysokých školách až do září, někteří uchazeči o přijetí tak byli vystaveni poměrně dlouhému období nejistoty, budou-li, nebo nebudou-li, přijati. Probíhaly praxe, letní školy, zkušelo se. Ovšem letošní srpen nám tady na Moravě důrazně připomněl, co se u nás dělo před pěti lety. Tentokrát rozsáhlé záplavy a povodně zasáhly Čechy. Pro ty, kteří byli před pěti lety přímo postiženi, znamenaly televizní zprávy a fotografie v novinách oživení všech nepřijemných vzpomínek a zážitků. Právě proto jsme s účastí sledovali, co se děje ve vesnicích a městech postižených nyní. Nešlo jistě jen o sledování zpráv, přátele a známe, někteří tam byli.

Určitě by nestačilo, kdybychom vše jen sledovali. Hodně se už napsalo o tom, jak se dokážeme v krizových situacích semknout a pomáhat si. Děkuji všem, kteří pomohli a pomáhají. Nevíme, kolik našich studentů a zaměstnanců pomáhalo a pomáhá přímo při likvidaci škod a jejich následků, kolik nás přispělo

finančně na povodňová konta, nebo poslalo materiální pomoc konkrétním lidem. Dozvídáme se o tom spíše náhodou. Přestože většina našich studentů je z Moravy (ovšem i např. v okolí Znojma byla řada velkých problémů), budeme teď na začátku akademického roku hledat cesty, jak umožnit bez větších problémů pokračovat ve studiu těm, kteří buď byli přímo povodní postiženi, nebo pomáhalí jako dobrovolníci, a nemohli proto zvládnout všechny studijní povinnosti. Věřím, že jim naši akademičtí pracovníci individuálním přístupem pomohou.

Stejně jako před pěti lety jsme si uvědomili, jak se náhle mění náš pohled na to, co je a není důležité. Na první místo se opět dostává lidský život a zdraví, zajištění základních životních potřeb. Doufáme, že si to budeme uvědomovat, i když voda již opadla. Bude trvat poměrně dlouho, než se naše republika z katastrofy vzpamatuje.

Velmi nám chyběly a chybí „dobré zprávy“. Proto jsem moc ráda, že minimálně jednu mohu sdělit. Na univerzitě zahajuje pět kateder Filozofické a Pedagogické fakulty nový akademický rok v nádherně rekonstruované historické budově bývalého jezuitského konviktu. Záleží teď především na jejich akademických pracovnících, studentech a zaměstnancích, jak budovu využijí a ožijí. Stěhování začalo v druhé polovině srpna a jistě bylo a je velmi náročné. Slavnostní zahájení jsme odložili až na listopad, kdy už by pracoviště měla naplno žít. Ale už teď je zřejmé, že jsou zde prostory, které mohou sloužit k pořádání celé řady kulturních a společenských akcí nejen nám na univerzitě, ale také občanům tohoto města a kraje. Nejen UP, ale i statutární město Olomouc má další objekt, kterým se skutečně můžeme chlubit.

Mám ještě další dobrou zprávu. Tentokrát především pro naše studenty. Na podzim otevřeme další blok kolejí v Neředíně a opět tak zvýšíme možnost zajistit ubytování těm, kteří by k nám jinak nemohli ke studiu nastoupit.

O tom, co nás čeká v akademickém roce 2002/2003, budeme v Žurnálu UP postupně informovat. V jeho prvním čísle nového ročníku vám přejí především hodně zdraví, dobrých nápadů a sil k jejich uskutečnění. Všem nám přeji, aby nám pocit sounáležitosti vydržel co nejdéle.

Prof. J. Mačáková, CSc., rektorka UP
Foto - tj-

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Z Programového prohlášení vlády ČR

Mezi priority Programového prohlášení vlády České republiky, které 7. 8. schválila Poslanecká sněmovna PCR, patří i **všestranná podpora vzdělání, vědy a kultury**, která je konkrétně rozpracována v kapitole 6.3. Vzdělávání. Vláda ČR se v ní mj. zavazuje k dokončení reformy školství s cílem vytvořit propustnou a ucelenou vzdělávací soustavu, orientovanou na **celoživotní vzdělávání** a k přípravě zákona o vzdělávání. V oblasti terciálního vzdělávání bude vláda usilovat o výrazné **rozšíření studijních příležitostí**, přičemž za rozhodující bude považováno zvýšení počtu studijních míst v **bakalářských studijních programech**. K principům vládní školské politiky bude patřit i zachování **bezplatného veřejného vzdělávání včetně vysokoškolského**.

Vláda se také zavázala **zvýšit platy pedagogů na úroveň relativně srovnatelnou se zeměmi Evropské unie a zároveň vytvořit kariéerní řád, který otevře systém kariéerního růstu tak, aby nebyl závislý převážně na délce praxe, ale akcentoval i význam dalšího vzdělávání pedagogů**.

Podle svého Programového prohlášení bude vláda dále usilovat o **navýšení podílu kapitoly školství na výdajích státního rozpočtu**, přičemž k důležitým principům financování bude patřit zajištění inovačních a rozvojových programů; současně klade vláda důraz na výraznější využití fondů Evropské unie.

Kapitola 6.5. Výzkum a vývoj:

„Vláda bude vytvářet podmínky pro rozvoj společnosti vědění, v níž budou mít výzkum a vývoj společně se vzděláváním jednoznačnou prioritu. Součástí tohoto úsilí bude jak vytváření prostoru pro růst investic do celého tohoto komplexu, tak i optimalizace jeho způsobu řízení vedoucí k funkční integraci jeho složek

Vláda bude především posilovat rozvoj vědy a výzkumu na univerzitách a ostatních školách a podporovat sblížení neuniverzitních pracovišť zvláště základního výzkumu s vysokoškolským výzkumem a vývojem. Podpoří základní a aplikovaný výzkum tak, aby se podíl veřejných prostředků vynakládaných na tuto podporu zvyšoval. Zároveň vytvoří motivující podmínky pro investice do výzkumu a vývoje z nezávislých zdrojů a od zahraničních investorů.

Zvýší též efektivitu vynakládaných prostředků s důrazem na zvyšování podílu výdajů na pokročilé technologii. V této souvislosti bude stimuluovat zrychlení přenosu výsledků základního a aplikovaného výzkumu do průmyslového výzkumu a vývoje. Součástí politiky vlády bude též důraz na pravidelné a objektivní hodnocení výsledků výzkumu a vývoje. Výše finanční podpory vlády bude vycházet z pravidelných a objektivních hodnocení těchto výsledků.

Celý text Programového prohlášení vlády ČR viz www.vlada.cz/1250/vlada/vlada_progprohl.htm.

Radiologická klinika: prudký rozvoj metod a technik

Každý obor medicíny při své prezentaci začíná tím, že se v posledních letech radikálně změnil. Diagnostická a intervenční (terapeutická) radiologie, která je spjatá s pokrokem nejmodernější počítačové a lékařské techniky, to může tvrdit oprávněně. Zobrazovací metody – klasické snímky, ultrazvuk, výpočetní tomografie, angiografie a magnetická rezonance nyní vytvářejí zhruba dvě třetiny všech diagnóz. Náš obor je skutečně multidisciplinární a výzkumná práce se samozřejmě neobejde bez nejužší spolupráce s ostatními obory. Příkladem může být stanovení výtěžnosti vyšetření mediastinálních lymfatických uzlin výpočetní tomografií, magnetickou rezonancí a scintigrafií, které slouží k efektivní léčbě pacientů s lymfomem. Na tomto úkolu se podílí naše klinika, Klinika nukleární medicíny a Hematoonkologická klinika. Na grantovém

výzkumném úkolu – IGA MZ ČR NC 6724-3 *Monitorování specifických markerů kostního metabolismu ve vztahu k zobrazovacím metodám postižení skeletu a kostní dřevě u mnohočetného myelomu* spolupracujeme s III. interní klinikou a Klinikou nukleární medicíny při vyšetřování a hodnocení léčby mnohočetného myelomu. Tato spolupráce byla tématem několika našich publikací a abstrakt v českých i prestižních mezinárodních časopisech (Ščudla, Nekula a spol.: *European Radiology, Brit. J. Hematol.*).

Mamologie, která je již několik desítek let naším nosným oborem, je nyní nejen diagnostická, ale částečně i terapeutický obor. Miniinvasivní vakuová biopsie, kterou jsme zavedli jako první v republice, může ve vybraných případech bez operace odstranit malý nádor. Bez kooperace s Ústavem patologické anatomie (prim. Dušková) a chirurgickými a onkologickými klinikami by nebyla tato naše činnost prakticky možná.

Velký počet přednášek, publikací a uspořádání celostátního mamologického sjezdu v letošním roce jsou výsledkem úsilí pracovníků mamologického oddělení.

Spolupráce MUDr. J. Vomáčky, Ph.D., s I. chirurgickou klinikou byla korunována řadou přednášek na domácí i zahraniční půdě včetně abstrakt v impaktovaném časopise Hepato-gastroenterology. V tomto časopise vyšel i článek věnovaný portosystémovým shuntům. Ve spolupráci s ORL klinikou, především s doc. I. Stárkem, byla v posledním období publikována řada článků zabývajících se problematikou slinných žláz. Dále byly organizovány workshopy určené k postgraduálnímu vzdělávání lékařů z oboru radiologie a otorinolaryngologie s česko-slovenskou působností.

Oddělení intervenční radiologie vedené doc. M. Köcherem, Ph.D., si nyní získalo mezinárodní renomé. Vlastní typ jícnového stentu prezentoval doc. Köcher na mnoha evropských a světových kongresech – např. v Osace, Benátkách, opakovaně v USA. Publikace Köcher a spol.: *Esophageal stent with*

antireflux valve for tumors involving the cardia: work in progress. J. Vasc.: *Intervent. Radiol.* 9 (1998), 6, 1007–10, je opakovaně citována v impaktovaných mezinárodních časopisech. Implantace stentgraftů při léčbě aneurysmat abdominální aorty, které používají společně s dr. Utikalem z I. chirurgické kliniky, jsou opakovaně námětem televizních přenosů při příležitosti velkých mezinárodních kongresů. Přednášky na toto téma byly vyznamenány na kongresech Evropské společnosti kardiologické a intervenční radiologie v Maastrichtu v roce 2000 a v Göteborgu roku 2001. Velmi perspektivní je nyní endovaskulární terapie cévních dysplázií mozku. Ve spolupráci s neurochirurgem prim. Vaverkou byly naše zkušenosti prezentovány v Japonsku v roce 1999 (Vaverka, Buřval, Köcher: *Combined Treatment of Arteriovenous Malformations*).

Důkazem prestiže našich intervenčních radiologů je i to, že MUDr. M. Černá získala grant Evropské společnosti kardiologické a intervenční radiologie na tříměsíční studijní a výzkumný pobyt v Royal Liverpool University Hospital.

Pracovníci naší kliniky napsali moderní učebnici *Radiologie* pro studenty lékařských fakult, která byla akceptována všemi fakultami v České republice. Nekula, Heřman a Vomáčka připravují monografie do tisku.

Jaká je budoucnost našeho oboru? Nyní bude instalován nejmodernější přístroj na vyšetřování magnetickou rezonancí (MR). Kromě podstatného rozšíření spektra nejruznějších vyšetření, např. neinvazivní vyšetřování tepen, jej bude možné využít i ke specializovaným výzkumným úkolům. Například funkční MR mozku bude důležité nejen pro neurologii a neurochirurgii, ale i pro rehabilitaci, psychiatrii nebo při zkoušení nových léků. Nové vyšetřovací postupy jsou schopny velmi dobře posoudit viabilitu srdce, a tím rozhodnout o nejvhodnější terapii

Intervenční radiologie se stává velmi důležitou součástí tzv. miniinvasivní terapie, která se snaží nahradit velké chirurgické zákroky šetrnějšími a rychlejšími. Je velmi pravděpodobné, že 80 % všech cévních onemocnění bude možno v nejbližší době léčit endovaskulárními intervenčními metodami a že se naše klinika bude podílet na případných výzkumech v tomto úseku medicíny.

Prof. J. Nekula, CSc.,
přednosta Radiologické kliniky LF UP
Foto -tj-

Děkan Lékařské fakulty UP vypisuje

výběrové řízení

na obsazení míst

– **dvou odborných asistentů nebo asistentů Ústavu lékařské genetiky a fetální medicíny** s částečnými úvazky; kvalifikační požadavky: ukončené VŠ vzdělání, vítána atestace v oboru, zájem o pedagogickou a vědeckou práci, znalost anglického jazyka;

– **odborného asistenta nebo asistenta Ústavu teorie a praxe ošetrovatelství**; kvalifikační požadavky: magisterské vzdělání v oboru pedagogika – ošetrovatelství, ošetrovatelství – psychologie nebo učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy, ošetrovatelská a pedagogická praxe v oboru, vítána znalost anglického jazyka, specializace v oboru;

– **odborného asistenta nebo asistenta Ústavu lékařské biofyziky** s částečným úvazkem; kvalifikační požadavky: ukončené VŠ vzdělání v příslušném oboru, znalost anglického jazyka a výpočetní techniky.

Příhlásky doložené osobním dotazníkem, životopisem, fotokopii dokladů o kvalifikaci, přehledem vědecké a publikační činnosti zašlete do 30 dnů po zveřejnění výběrových řízení na Děkanát LF UP, tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc.

Děkan Pedagogické fakulty UP vyhlašuje

dodatečný termín přijímacího řízení

na obsazení volných míst ve studiu těchto oborů v doktorských studijních programech:

– **antropologie** – prezenční i kombinované studium;
– **pedagogika se zaměřením na český jazyk a literaturu** – prezenční i kombinované studium;
– **pedagogika se zaměřením na anglický jazyk** – prezenční studium.

Uchazeči o studium podávají přihlášky na adrese PdF UP v Olomouci, referát VVC a ZS, Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc. Na této adrese je rovněž možno získat příslušné tiskopisy, případně podrobnější informace.

K přihlášce je nutno přiložit: kopii diplomu o ukončení vysokoškolského vzdělání; seznam publikační činnosti; životopis; teze zamýšlené disertační práce; doklad o úhradě administrativního poplatku Kč 520; uchazeč si rovněž zvolí jeden světový jazyk, z nějž bude konat jazykovou část přijímací zkoušky.

Uzávěrka přijímání přihlášek: 30. 9. 2002 (termín doručení na fakultu).

Přijímací řízení z předmětů zvoleného oboru a jednoho světového jazyka se bude konat do dvou týdnů.

-pdf-

Děkan Fakulty tělesné kultury UP v Olomouci vypisuje

výběrové řízení

na obsazení míst docentů, odborných asistentů a asistentů v oborech

– **psychologie** se zaměřením na psychologii obecnou, psychologii zdraví a patopsychologii – 2 místa;
– fyzioterapie – 1 místo;
– rekreologie se zaměřením na ekonomické problémy sportu a rekreace – 1 místo s úvazkem 0,2;
– rekreologie se zaměřením na management sportu a rekreace – 1 místo.

Kvalifikační předpoklady: U docentů habilitace nebo jmenování v příslušném oboru, u odborného asistenta – VŠ vzdělání v příslušném oboru s praxí nejméně 3 roky a ukončené nebo probíhající doktorské studium, u asistenta – VŠ vzdělání (Mgr.) v příslušném oboru; u všech – předpoklad pro vědeckou a publikační činnost, samostatnost, znalost anglického jazyka, praxe na PC, morální a občanská bezúhonnost.

Nástup na základě dohody.

Příhlásky doložené životopisem, osobním dotazníkem, fotokopii dokladů o vzdělání, přehledem odborné praxe a seznamem publikační činnosti zašlete do čtyř týdnů od zveřejnění v tisku na osobní oddělení FTK UP, tř. Míru č. 115, 771 11 Olomouc.

Termín přijímání přihlášek: do 26. 9. 2002.

Olomouc byla dějištěm speciální olympiády

■ První červencový den započaly v Olomouci 6. letní hry České speciální olympiády. Slavnostní ceremoniál nebyl nepodobný zahajovacímu aktu klasických olympiád. V odpoledních hodinách nastoupilo před brány letního kina na devět stovek sportovců ze 118 českých a čtyř zahraničních klubů, aby se zúčastnili defilé před olympijským pódiem. Přednesený slib vyjadřoval myšlenku sportovního klání mentálně postižených sportovců: *Kéž jsem úspěšný, a když se mi to nepodaří, ať jsem statečný ve svém úsilí.* Olympijský oheň poté zažehli V. Harapes a J. Kratochvílová, kteří jsou stálými příznivci speciálních olympiád. K nim patří také L. Bílá, která svým vystoupením otevřela následný kulturní program.

Po dobu jednoho týdne pak mohli olomoučtí v ulicích města potkávat účastníky a organizátory akce, jež bylo možné identifikovat podle zářivé žlutých triček s emblémem olympiády. Sportovci měřili své síly v běžných olympijských disciplínách, přízvisobných jejich mentálnímu postižení. Soutěžilo se v atletice, gymnastice, stolním tenise, cyklistice, fotbalu, plavání a přehazované. Kromě toho si mohli sportovci vyzkoušet demonstrační sporty jako aerobik, boccii či triatlon. Na sportovištích panovala rodinná atmosféra, přítomní v hledišti sportovce vehementně pozubuzovali. Nezasvěcenou veřejností však byla olympiáda opomíjena, k akcím tohoto typu se lidé navzdory informovanosti staví dosud s despektem.

Sport má přitom na život mentálně postižených velice příznivý vliv. Jak pro Žurnál uvedla vedoucí Katedry aplikované tělesné výchovy FTK UP a hlavní organizátorka her doc. H. Váňková, pohybové aktivity vymaňují tyto lidi z izolace, což se např. odráží v jistějším chování. Pohyb také mění vnitřní prožívání a citění těchto lidí.

Tyden zasvěcený sportu měl své vítěze a poražené. Pro speciální olympiádu však ještě více než pro tu klasickou platí ono coubertinovské *Není důležité vyhrát, ale zúčastnit se.*

-ano-, foto -tj-

Olomoucké dny aplikované matematiky 2002 – ODM '02

■ Ve dnech 26. – 27. 6. organizovala Katedra matematické analýzy a aplikované matematiky PříF UP opět česko-slovenskou konferenci o aplikacích matematiky v oblasti stochastických modelů. Tato konference se pořádá každé dva roky a střídá se s konferencí ODM, ve které se důraz klade na aplikace v oblasti deterministických modelů.

Tematicky konference obsáhla relativně značnou oblast. Diskutovalo se o matematických problémech v metrologii, o využití časových řad v analýze vodních srážek, o stochastických modelech únavy řidiče, o využití fuzzy množin a analýze experimentálních dat, o optimálních projektech pro vytýčení rychlostních koridorů s analýzou povolené nejistoty v certifikačních údajích měřících přístrojů, dále o optimálním snížení nejistoty typu B, o využití regresních modelů v analýze časových řad aj. Z uvedených hesel je zřejmé, že v naznačených aplikacích se jedná o nestandardní a komplikované matematické problémy, které podněcují rozvoj jak samotné matematiky, tak i příslušných disciplín, ve kterých se aplikace studuje.

Za poznámku stojí, že o konferenci projevují zájem spíše mimoolomoučtí odborníci než učitelé příbuzných disciplín na UP.

Prof. L. Kubáček, DrSc., PříF UP

Sport vozíčkářů ovládl Olomouc

■ Ve dnech 21. – 23. 6. 2002 se do Olomouce sjela více než stovka českých i zahraničních sportovců používajících ortopedické vozíky. Tito sportovci se utkali v basketbalu na vozících, rugby na vozících, duatlonu a atletice. Soutěž se konala v rámci 28. ročníku memoriálu MUDr. V. Knapka. V atletice padlo šest českých rekordů. Mezi rekordmany se uplatnila i sportovkyně z Olomouce E. Kacanů, která překonala rekord v hodu oštěpem. Celkovým vítězem olomouckého kola Českého poháru v atletice vozíčkářů se stala atletka z ACV Havířov M. Kniežková. Tyto soutěže jsou specifické tím, že sportovci soutěží „proti“ nejlepšímu světovému výkonům sportovců s podobným typem postižení.

Duatlonu vozíčkářů (250m plavání + 5 km jízdy) dominovali závodníci ze sousedního Slovenska. Vítězem se stal D. Kukla, který dojel do cíle v celkovém čase 13:21 min. následovaný studentem FTK UP M. Krivošem (13:50 min). Turnaji v rugby na vozících dominoval tým z Ostravy, který se také stal vítězem. O vítězi basketbalového turnaje rozhodlo až závěrečné utkání mezi týmy SKV Frydek Místek a Stella Zagreb. Nejlepším hráčem turnaje se stal R. Pohlman z Litovle, který je vskutku univerzálním sportovcem (umístil se též na 4. místě v soutěžích Českého poháru v atletice). Vítězem basketbalového turnaje se stal tým SKV Frydek Místek.

Letošní Knapkův memoriál, organizovaný Katedrou aplikované tělesné výchovy při FTK UP a občanským sdružením APA VČAS, je tedy za námi a my začínáme chystat ročník další. Doufám, že příští rok přijdete také vy povzbudit sportovce na vozících k co nejlepšímu výkonům.

Mgr. M. Kudláček, FTK UP

Krátce

Ředitel Výstaviště Flora Olomouc Ing. V. Pokorný požádal dopisem rektorku UP, aby tlumočila **poděkování za spolupráci pracovníků Přírodovědecké fakulty UP při organizaci a průběhu 2. ročníku „Jarmarku chemie, fyziky a matematiky“**.

Ve dnech 4. – 7. 7. 2002 se **Akademický sbor Žerotín**, sbor Moravské filharmonie Olomouc, zúčastnil 20. mezinárodního festivalu sborů v Preveze (Řecko). Jeho úspěšnou účast mezi sbory z Ukrajiny, Ruska, Rumunska, Bulharska, Irska, Anglie a mnoha dalších zemí dokládá 2. místo v soutěži, a tedy i stříbrná medaile.

-red-

XXI. dny mladých internistů v Martině

■ Ve dnech 30. a 31. 5. 2002 se konaly pod patronací Slovenské internistické společnosti (SIS), České internistické společnosti (ČIS), Jesseniovy LF UK v Martině, Martinské Fakultní nemocnice (MFN) a Spolku lékařů v Martině XXI. *dny mladých internistů*. Organizace tohoto každoročního setkání se ujala 1. interní klinika MFN, garantem celé akce byl prof. M. Mokáň, DrSc., a hlavním koordinátorem doc. P. Galajda, CSc.

XXI. *dny mladých internistů* se účastnilo 74 mladých internistů, z toho 35 z ČR. Novinkou letošního setkání byla i aktivní účast hostů z Polska ze Slezské lékařské fakulty v Zabrze. Vzhledem k počtu příspěvků byl odborný program rozdělen do dvou paralelních sekcí. Ve čtvrtek 30. 5. proběhlo jednání tematické sekce metabolických poruch, kardiologie, hematologie, onkologie, pneumologie, osteologie, nefrologie a nově zařazená sekce v anglickém jazyce, další den

pak gastroenterologie a hepatologie. Setkání se účastnili lékaři jak z fakultních, tak z okresních nemocnic a léčeben. Předsednictvím jednotlivých sekcí byli pověřeni přední odborníci z jednotlivých oborů zejména z MFN a hosté z České republiky (prof. V. Ščudla, CSc., prim. A. Martinek, CSc., jako zástupci ČIS, doc. V. Horčíčka, CSc., a MUDr. P. Horák, CSc., jako představitelé LF UP Olomouc).

Účastníci byli na konferenci velmi dobře připraveni, většina příspěvků měla velmi dobrou odbornou úroveň. Rovněž úroveň dokumentace byla na vysoké úrovni. Kriteria pro hodnocení přednášek se soustředila na originalnost sdělení, zptisob přednesu, úroveň dokumentace, dodržení časového limitu a na pohotovost a úroveň odpovědi na diskusní příspěvky. Nejlepší přednášky byly oceněny Cenou přednosti I. interní kliniky MFN (anglická sekce), slovenští účastníci byli oceněni 1. – 3. cenou SIS, tři nejlépe hodnocená sdělení českých účastníků 1. – 3. cenou předsedy ČIS. První cenu (účast na „Letní škole mladých internistů“ organizované EFIM v Alicante) získalo sdělení L. Kubecové a J. Pařenic *(Rizikový profil a 24 hodinové monitorování krevního tlaku u mladé populace; Brno)*; 2. cenu ČIS (monografie I. Duriš: „Principy internej medicíny“) získalo sdělení J. Doliny a spol. *(Jícnová manometrie a pH-metrie u pacientů s Barretovým jícnem; Brno)* a 3. cenu ČIS („The Merck Manual“) sdělení M. Hutryry kol. *(Vztah oxidovaných nízkodenzitních lipoproteinů (ox-LDL) stanovených ELISA metodou k tloušťce komplexu intima-media karotických tepen (IMT) a vybraných klinických a humorálních rizikových faktorů aterosklerózy; Olomouc)*.

Na zdářilém průběhu celé konference měla hlavní podíl obětavá práce organizačního týmu I. interní kliniky MFN, který zajistil i publikaci sborníku abstrakt a samozřejmě snaha všech účastníků o co nejlepší prezentaci své práce a svého pracoviště. Vítanou přestávkou náročného odborného programu se stal skvěle připravený společenský večer v krásném prostředí Turčianského Jaseňa. Na závěr setkání po předání ocenění nejlepších prací poděkoval prof. V. Ščudla, CSc., organizátorům setkání jménem ČIS a jménem všech účastníků právě ukončené konference za vynikající organizaci setkání a za přátelské přijetí, kterého se všem v Martině dostalo. Všechny přítomné a jejich kolegy pozval k aktivní účasti na XXII. *dny mladých internistů*, jež se budou konat příští rok v Olomouci.

MUDr. P. Horák, CSc., III. interní klinika LF a UP

-red-, foto -tj-

▲ Na zahájení 9. ročníku Olomoucké letní školy zavítal 8. 7. americký velvyslanec v ČR **Craig Stapleton**. Na Olomouckou letní školu letos přijel na čtyři desítky středoškolských studentů z 12 zemí, aby se zdokonalili v ekologii, sociologii, politologii a dalších vědních disciplínách. Na organizaci školy se spolu s americkým velvyslanectvím podílela Univerzita Palackého. Na její půdě přijali velvyslance s chotí prorektor doc. R. Horák a prorektorka doc. L. Horňová.

Letní škola evropského práva

Poslední srpnový týden uspořádala Právnická fakulta UP ve spolupráci s Rechtswissenschaftliche Fakultät Karl-Franzens-Universität Graz *Letní školu evropského práva 2002*. Společným tématem setkání byly aktuální otázky spojené s plánovaným rozšířením evropského společenství o země východního bloku. Na letní školu do Olomouce zavítali studenti z Polska, Maďarska, Slovinska a Rakouska.

Při příležitosti slavnostního zahájení letní školy v prostorách Arcibiskupského paláce udělil prorektor UP doc. J. Luska zlatou medaili *Za zásluhy o rozvoj UP* prof. V. Davidovi, DrSc., významnému odborníkovi v oboru mezinárodního práva. Prof. David poté přednesl referát o vývoji a současných otázkách mezinárodního práva.

V následujících dnech se symposium přesunulo do Rotundy PF UP, kde účastníci letní školy diskutovali o aktuálních politických a institucionálních otázkách evropské integrace, o evropské agrární politice,

o problematice evropského spotřebního a pracovního práva a o otázkách evropského právního studia.

-ano-, foto -tj-

16. ročník Letní školy slovanských studií na FF UP

Od 21. 7. do 16. 8. se v Olomouci sešlo na 90 zájemců o český jazyk, literaturu a kulturu, mnozí přijeli podruhé nebo potřetí. Většinou jde o studenty nebo profesory bohemistiky a slavistiky, ale také o lidi, kteří potřebují znát češtinu z profesionálních důvodů, protože v České republice pracují nebo budou pracovat, případně zde chtějí studovat. Věkové rozpětí bylo značně široké – od čerstvých vysokoškoláků pod dvacet až po entuziastické téměř sedmdesátiníky. Letos přijeli studenti z 21 zemí, nejvíc tradičně z USA (19), devět studentů bylo z Japonska, po osmi z Německa a Francie. Opět také přijeli tlumočníci z Rady Evropy.

Jádrum programu byl intenzivní jazykový kurz na pěti úrovních pokročilosti, s variantami ve vyučovacím jazyce. (Pokročilí mají výuku samozřejmě už jen v češtině.) Další části výuky byly každodenní přednášky na lingvistická, literární a kulturněhistorická témata, dále pak opět kurz českých dějin v angličtině. Studentům jsme rovněž nabídli prohlídku olomouckých pamětihodností, kláštera Hradisko, Englerových varhan, čerstvě restaurovaného konviktu aj. Nové vybavení, které má fakulta k dispozici, nám umožnilo zpřístupnit pravidelné projekce českých filmů i těm, kteří zatím mají s porozuměním potíže – DVD technologie umožňuje doplnit film titulky v žádaném jazyce. Studenti mohli také navštěvovat kulturní akce podle svého výběru, dvakrát (na všeobecné přání bylo nutno opakovat) se pro ně konal večer s výukou lidových písní a soutěž v polce.

O víkendech jsme jezdili na obvyklé výlety po Moravě, jeden celý víkend jsme strávili v Praze – pár dní před záplavami.

Studenti opět ocenili klidné prostředí, neformální atmosféru, individuální přístup učitelů a velkou vstřícnost organizačního štábu. Kolej v Neředině se jim líbila – jenom s úklidem to bylo horší a ani po intervenci vedení LŠ se situace nezlepšila. Studenti si váží také toho, že UP jim umožňuje volný přístup do knihovny UP i do počítačového sálu. Každoročně pak máme radost, když mezi žadateli o semestrální nebo roční studium českého jazyka na FF je nejméně absolvent Letní školy, který nám sdělí, že se moc chtěl vrátit.

Doc. M. Hirschová, ředitelka LŠSS, FF UP, foto -tj-

K významu pohybu

Čtvrtá mezinárodní konference „Diagnostika pohybového systému – metody vyšetření, primární prevence, prostředky pohybové terapie“ se konala ve dnech 26. a 27. 8. 2002 na Fakultě tělesné kultury UP v Olomouci. Pořadatelem byla Katedra funkční antropologie a fyziologie, pod záštitou Fakulty tělesné kultury a České společnosti antropologické při ČAV. Předneseno bylo 28 referátů zaměřených na biologický věk, problematiku tělesného složení, obezity a její prevenci a léčení nefarmakologickými prostředky, funkčnost podpůrné pohybového systému, svalové funkce, hybné stereotypy a jejich diagnostiku, posilování zaměřené jako terapie a další. Ústní sdělení podpořilo 30 posterových prezentací. Organizátoři nabídli účastníkům i praktickou prezentaci přístrojů Footscan pro analýzu rozložení tlakových sil a Quad Scan 400 pro čtyřfrekvenční bioimpedanční analýzu. Z jednání i závěrečného hodnocení vyplynula nutnost integrace teoretických přístupů funkční antropologie s praktickými aplikacemi v rámci primární i sekundární prevence. Celostní pojetí lidského zdraví v sobě zahrnuje i terapii pohybem, ovšem podmínkou funkčnosti a úspěšnosti systémů primární prevence je pochopení významu pohybu ve vztahu k psychickému a emočnímu ladění organismu. S tím úzce souvisí funkční diagnostika spojená s volbou optimálních kompenzačních a motivačních prostředků již od nejútlejšího dětského věku.

-jr-

▲ Na krátkou návštěvu olomoucké univerzity přijel v pondělí 22. 7. nově jmenovaný velvyslanec Slovinské republiky v ČR **Drago Mirošič** v doprovodu ekonomického rady Slovinského velvyslanectví Zorana Stamatovského. Oba se na Rektóratě UP setkali s rektorkou UP prof. J. Mačákovou, CSc. Univerzita Palackého (zvláště její Fakulta tělesné kultury a Pedagogická fakulta) dlouhodobě spolupracuje se slovinskými univerzitami v Lublani a Mariboru.

-red-, foto

Na hodině českého jazyka pro cizince

Podobně jako my Češi navštěvujeme rozličné cizojazyčné kurzy, abychom se v budoucí sjednocené Evropě domluvili se svými spoluobčany, přijíždí každoročně na české univerzity několik češtiny chtivých cizozemců. Univerzita Palackého patří mezi pravidelné pořadatele Letní školy slovanských studií, kterou na půdě UP organizačně zajišťuje Katedra bohemistiky FF UP. Také letos do Olomouce zavítalo několik desítek účastníků, aby se měsíc intenzivně věnovali studiu jednoho z nejtěžších jazyků.

Jak vypadá taková hodina češtiny pro cizince? V malé seminární pracovně se ráno schází dvanáct středně pokročilých studentů z USA, Japonska, Francie, Finska, Anglie a Slovinska. Před sebou mají učebnice, sešity a slovníky všech velikostí. Hodinu vede sympatický PhDr. Petr Hanuška, Dr. Struktura výuky se v ničem neliší od hodin angličtiny či němčiny, jak je známe z jazykových škol. Nejprve přichází na řadu kontrola úkolů, zadaných v minulých hodinách. Studenti dostali zadáno přečíst si doma článek z českých novin. Nyní mají pohovořit o jeho

obsahu. Slovinec Borut si vybral rozsáhlý text o Stalingradu, mladá Američanka referuje o tom, co se v Lidových novinách dočetla o Charlesi Chaplinovi. Angličan Tony listuje několika českými deníky s tím, že se snaží porozumět „všem kolem Jana Kavana“ a kauze plánované vraždy české novinářky. „A porozuměl jste?“ zeptá se vyučující. Na zápornou studentovou odpověď dr. Hanuška prohlásí, že tomu nerozumí nikdo. Přesto se pokusí o stručný nástin situace.

Následuje kontrola gramatických cvičení, v nichž si měli studenti zopakovat kondicionál a imperativ českých sloves. Nelehké gramatické jevy zvládli posluchači téměř bezchybně, až na drobné roztomilosti jako „Pošel bys se mnou?“ namísto „Sel bys se mnou?“. Gramatiku střídá konverzace ve trojicích – jedna skupinka si připravuje pozvání na oběd, další si domlouvá výlet na hory, třetí pak cestu do Paříže a poslední lyžování v Alpách. „Kdybych já byla lyžovala, pořád bych padala a moje noha by pak nefungovala,“ vysvětluje drobná Japonka kolegům svou neúčast na lyžařských radovánkách.

Jste-li svědky hodiny českého jazyka pro cizince, záhy pochopíte projevované nadšení rodilých mluvčích nad vaší lánanou angličtinou. Cizinec hovoří vašim mateřským jazykem! „Moje skupina je velmi dobrá. Studenti jsou zvidaví, občas mám problém jejich dotaz zodpovědět. Jako Čech se nad určitým jevem nezamýšlíte, a tak vám jeho vysvětlení činí potíže,“ svěřuje se dr. Hanuška.

Pohnutky návštěvníků LŠSS naučit se česky jsou různé. Někteří mají za sebou studium ruštiny a chtějí se naučit ještě jiný slovanský jazyk, někteří si chce přečíst Hrabala či Kunderu v originále, Francouzka Olivie plánuje studium umělecké školy v Praze. Všichni ze skupiny se zajímají také o českou kulturu, o níž se mohou více dozvědět na tematických přednáškách a večerních filmových projekcích. Svou češtinu si mimo školu procvičují v obchodech a restauracích. Každý student přeče ví, že nejlépe se konverzace nad orosenou sklenicí piva.

A. Novobilská

Letní škola rozvojové pomoci a spolupráce

■ Na devadesát mladých lidí z České a Slovenské republiky se poslední srpnový týden sjelo do Olomouce na 5. ročník *Letní školy rozvojové pomoci a spolupráce*. Jak uvedl hlavní organizátor akce RNDr. P. Nováček z Univerzity Palackého, bylo cílem setkání

vzbudit v mladých lidech zájem o problémy rozvojových zemí a seznámit je s možnostmi pomoci. Letní škole předcházela 1. mezinárodní letní škola rozvojové pomoci a spolupráce, již se zúčastnili zástupci zemí tzv. visegrádské čtyřky (Polsko, Slovensko, Maďarsko, Česká republika), aby si vyměnili své zkušenosti z dané oblasti.

Součástí národní letní školy byly také letos přednášky zástupců nevládních organizací (např. *Člověk v tísni*, *Česká katolická charita*) a přímých účastníků

MINIANKETA

■ V poslední srpnový týden se do Olomouce sjelo několik desítek zájemců o rozvojovou problematiku. Na Univerzitě Palackého probíhal již pátý ročník Letní školy rozvojové spolupráce a pomoci. Na to, jaké byly důvody jejich účasti, či zda splnil týdenní běh jejich očekávání, jsem se zeptala po ukončení školy namátou vybraných účastníků:

Pro mne byla Letní škola rozvojové spolupráce a pomoci spíš taková výzva. Pokud mne tento týdenní běh vedl k nějakému zamyšlení, tak asi v souvislosti s psychologii. Letní škola mi dala hlavně informace o šíři této problematiky, o tom, jak je tato oblast složitá. Nyní si potřebuji informace sama v sobě utřídit. Mě očekávání letní školy rozhodně splnila. (Petra Boková, studentka psychologie MU v Brně)

Chtěla bych psát diplomovou práci o Africe, o africké literatuře nebo kultuře. To byl také hlavní důvod mé účasti na této letní škole. O rozvojové problematice jsem toho moc nevěděla, ale vždy mne tato oblast zajímala. Letní škola mi tedy poskytla informační rozhled a hodnotím ji velmi kladně. (Inka Kociánová, studentka anglistiky MU v Brně)

O problematiku se již nějaký čas zajímám, měla jsem možnost spolupracovat s utečenci. V naší republice je potřebné zvýšit povědomí o tom, co je rozvojová a humanitární spolupráce. Je to podmínka pro to, aby mohli být sbírány a posílány peníze na akce v zahraničí, vysílání dobrovolníci... Myslím si, že k tomu, než se u nás začnou připravovat rozvojové projekty tak, jak jsou chápány v západní Evropě, potřebujeme ještě mnoho času. Zatím se spíš jedná o export našich hospodářských zájmů. A s tím nemůžu souhlasit. Velmi si vážím iniciativy a aktivity všech organizátorů školy, ale myslím si, že při vypisování letošního ročníku mělo být transparentnější ukázáno, že je zaměřen na začátečníky. Bylo tu totiž mnoho lidí, kteří v této problematice již začátečníky nejsou. Ti si zde dovidali velice základní informace, ztráceli čas. Kdybych zaměřeni znala předem, asi bych si týden dovolené nevzala. Na druhé straně tu ale bylo mnoho studentů, kteří jsou ještě nabití pocitem sociální spravedlnosti a odhodlanosti k boji. V nich vidím obrovský potenciál. Ti tu základy nasbírali a snad se vydají do boje. (Klára Kammermannová, pracující)

-map-

rozvojových projektů (referát MUDr. M. Drlíka o zkušenostech lékaře z působení v subsaharské Africe). Snahou pořadatelů přitom vždy je, aby se setkání zúčastnil alespoň jeden zahraniční host ze země, jenž má s organizováním rozvojové pomoci bohatší zkušenosti. Letos na letní školu zavítala C. Weeksová z Kanady, která na tiskové konferenci mimo jiné uvedla, že Kanada vyčlenila pro Českou republiku 300 milionů Kč na vytvoření potřebných institucionálních kapacit v dané oblasti. Díky jim by se měla v dohledné době naše republika stát rovnocenným partnerem v OECD.

Se současným stavem programu rozvojové pomoci účastníky seznámila Mgr. K. Becková z Ministerstva zahraničních věcí ČR. Jak uvedla, v loňském roce ministerstvo vyčlenilo na program rozvojové pomoci zhruba 350 milionů Kč, letos by mělo jít o částku 200 milionů Kč. O koncepci rozvojové a humanitární pomoci České katolické charity pohovořila Ing. K. Princová. Organizace se soustřeďuje především na jednorázovou krizovou pomoc, dlouhodobější projekty rozvojové pomoci jsou podle slov Ing. Princové zatím v začátcích. Česká katolická charita je organizátorkou cíleného projektu *adopce na dálku*. Jeho prostřednictvím podporují v současné době naši občané 6300 dětí, především v Indii a Ugandě.

V závěru tiskové konference informoval RNDr. P. Nováček o připravovaném **bakalářském studijním programu Mezinárodní rozvojová studia**, který bude zahájen v září 2003 na Přírodovědecké fakultě UP a jehož cílem bude příprava kvalifikovaných odborníků pro oblast rozvojové pomoci. Do prvního ročníku by mělo nastoupit 25 studentů. Vedle pedagogů z PŘ UP budou vyuku zajišťovat externí vyučující.

-ano-, foto -tj-

Občan ve 21. století

■ Ve dnech 26. – 29. 8. 2002 se konal na PdF UP 9. ročník letní školy pro učitele občanské výchovy a základů společenských věd pod názvem *Občan ve 21. století – kompetence výchovy k občanství*, které se účastnilo 15 učitelů a 14 lektorů. Hosty letošního ročníku letní školy byla PaedDr. M. Rauchová z MŠMT ČR a Mgr. J. Vildová z Velvyslanectví USA. Pro učitele byla připravena nabídka nejnovějších publikací z Nakladatelství Olomouc.

Učitelé z celé republiky měli možnost vyslechnout přednášky na aktuální témata současnosti z úst renomovaných odborníků. O občanství 21. století hovořil v úvodní přednášce PhDr. O. Suša, CSc., z Filozofického ústavu AV ČR. Přednášku PhDr. J. Schlegelové, CSc., z pražského gymnázia na Ohradní ulici, na téma *Stav a pojetí výuky filozofie v ČR a v EU* ocenili zejména učitelé základů společenských věd z gymnázií a středních odborných škol. Odpolední blok byl věnován začleňování ČR do evropských struktur. Úvodní přednáška Mgr. D. Marka, M.A., Ph.D., z Katedry politologie a evropských studií FF UP, se setkala s velkým zájmem posluchačů. Následně učitelé pracovali s Mgr. M. Matějkou z poděbrádkého gymnázia v sekci středních škol a s Mgr. A. Staňkem z katedry OV PdF UP v sekci základních škol.

Druhý den v dopoledním bloku věnovaném aktuální tematice světa po 11. 9. 2001 se podařilo zajistit vystoupení dvou vynikajících odborníků – politoložky doc. V. Dvořákové, CSc., z Katedry politologie Fakulty mezinárodních vztahů VŠE v Praze a prof. L. Kropáčka, CSc., z Ústavu Blízkého Východu a Afriky FF UK v Praze. Nevsedení pohled na osobnosti našich prezidentů nastínili ve své přednášce M. Hořínek, Ph.D., z Katedry občanské výchovy PdF UP. V programu nebyla opomenuta ani otázka násilí a kriminality v současné společnosti. Panelovou diskusi s předními odborníky – PhDr. L. Holou, Ph.D. (Probační a mediální služba ČR), nadpor. Mgr. J. Musilem (Police ČR) a Mgr. K. Paulovou (okresní státní zástupkyní) – moderovala PhDr. J. Skopalová z KOV PdF UP. Pohled ekonomů na občanskou společnost zprostředkoval Ing. V. Žák, šéfredaktor Listů. Následoval blok tří

Setkání nederlandistů

■ Třicet studentů nederlandistiky z Bulharska, Estonska, Jugoslávie, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Polska, Rakouska, Rumunska a ČR se v závěru srpna zúčastnilo kurzu na téma „Tematika nizozemského a vlámského malířství ve Zlatém století“, který organizovala sekce nederlandistiky při Katedře germanistiky FF UP. Kurz financovaný grantem nizozemsko-vlámského ministerského úřadu pro propagaci nizozemského jazyka a nizozemské a vlámské kultury Netherlandse Taalunie byl v pořadí již čtvrtým letním setkáním nederlandistů, pro které byly v minulých letech organizovány kurzy fríského jazyka a pedagogiky a nizozemského jazyka. Letošní kurz vedl prof. S. Kiedron z Vratislavi a dr. I. Nemeth z Budapešti.

Ve spolupráci s Ústavem translatologie UK pořádala sekce nederlandistiky začátkem září také historicky první kurz evropského konferenčního tlumočení nizozemštiny pro studenty UK a UP.

-red-, foto -tj-

▲ Na snímku vedoucí sekce nederlandistiky FF UP dr. W. Engelbrecht se studenty letního kurzu.

workshopů. PaedDr. M. Hrachovcová z KOV PdF UP vedla „dílnu“ zaměřenou na profesní orientaci žáků v OV a ZSV, Mgr. J. Zouhar a RNDr. J. Kusala řídili instruktážní práce s internetem a Mgr. M. Mičienka z CERMAT Praha představil učitelům projekt *Právo na každý den*. Den zakončilo vystoupení PhDr. V. Horské z Výzkumného ústavu pedagogického v Praze.

Letní školu uzavřely přednášky RNDr. P. Nováčka, CSc., z CIS UP a prof. M. Petruska, CSc., z Institutu sociologických studií FSV UK v Praze. Letní školu uzavřeli Mgr. A. Staněk pozváním přítomných učitelů na vzdělávací akce Sdružení pro výchovu k občanství a prof. F. Mezihorák, CSc., který předal účastníkům osvědčení z letní školy. Podle hodnocení účastníků je ani tento ročník LS nezklamal a všichni očekávají, že jubilejní 10. ročník 2003 bude při nejmenším stejně zdařilý jako letošní devátý.

Celá akce se mohla uskutečnit jen díky finanční podpoře Amerického střediska při Velvyslanectví USA v ČR v Praze, Nadace CERGE-EI a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

PaedDr. M. Hrachovcová, PdF UP

O možnostech výměnných pobytů

■ V prvních červencových dnech zavítal do Olomouce prof. A. Lass z americké Mount Holyoke College, který s naší univerzitou udržuje dlouholeté styky. Během své návštěvy se mimo jiné setkal s rektorkou UP prof. J. Mačákovou, aby společně projednali spolupráci v oblasti výměnných pobytů. Domovská univerzita prof. Lasse je členkou společenství pěti západoamerických univerzit v čele se státní University of Massachusetts.

Podle slov prof. Lasse by mohly být v dohledné době realizovány čtrnáctidenní výměnné pobyty, jejichž cílem bude seznámení s kulturou a společností dané země. Do budoucna se uvažuje o realizaci jednoseměstrálních výměnných pobytů studentů vyšších ročníků naší a americké univerzity v interdisciplinárních oborech, jakými jsou environmentální studia, mezinárodní vztahy či kultura, zdraví a věda.

-red-

Zástupci MŠMT a rektori českých VŠ připravují změny ve způsobu financování veřejných vysokých škol

Řešitelský tým složený z pracovníků veřejných vysokých škol a MŠMT pracuje od jara t. r. na realizaci projektu *Rozvoj veřejných vysokých škol – finanční podmínky a předpoklady*. Jeho cílem je navrhnout další rozvojové kroky veřejných vysokých škol jako odezvu na měnící se vnější podmínky. Jak organizátoři v úvodu zadání projektu zdůrazňují, české veřejné vysoké školství je v současné době vystavováno podobným slibným vnějším vlivům jako univerzity v rozvinutých zemích Evropy. Mezi tyto vlivy zejména patří zvýšená poptávka po vysokoškolském studiu, omezování veřejných výdajů, globalizace ekonomik, technický pokrok informačních a komunikačních technologií a decentralizace politického rozhodování. Hlavním účelem projektu je prozkoumat finanční podmínky a předpoklady rozvoje veřejných vysokých škol a navrhnout nový model financování obou složek jejich činnosti – vzdělávací a vědeckovýzkumné.

Projekt navazuje na některé předchozí rozvojové dokumenty vytvořené pro oblast veřejného vysokého školství (Dlouhodobý záměr MŠMT ČR, Strategie rozvoje terciálního vzdělávání v období 2000–2005, dlouhodobé záměry jednotlivých vysokých škol) a je rozdělen do několika částí.

Analytická část představuje sběr dat nutných k popisu dosavadního systému financování veřejných vysokých škol a určení jejich struktury; syntetická část projektu zahrnuje návrh a vytvoření „optimálního“ modelu výdajů a návrh modelu zahrnujícího „kvalitativní“ parametry fakulty (popř. veřejné vysoké školy) včetně úrovně výzkumu a vývoje. Třetí a čtvrtá část projektu bude věnována srovnání analytického a syntetického („optimálního“) modelu s ohledem na jejich silné a slabé stránky a návrhu na cíl změn, jejich rozsah, posloupnost, rychlost a nástroje nutné k jejich prosazení.

Osnova projektu byla upřesněna na prvním semináři účastníků projektu, který se konal 30. 5. na Technické univerzitě v Liberci. Návrh osnovy obsahuje následující body:

- rozbor principů financování vzdělávací činnosti vysokého školství v Evropě a USA; porovnání principů a rozbor jejich výhod a nevýhod;

- sběr a analýza současných dat o financování vzdělávací činnosti českých veřejných vysokých škol, rozbor výhod a nevýhod současného stavu;

- návrh změny současného způsobu výpočtu dotace na vzdělávací činnost dělené do kategorií: bakalářské studijní programy; magisterské studijní programy; doktorské studijní programy;

- mezinárodní hodnocení a mezinárodní výměny;
- návrh časového harmonogramu přechodu ze stávajícího způsobu dělení dotace na vzdělávací činnost na nový model;

- modelové výpočty dopadu přechodu ze stávajícího stavu na nový model dělení dotace.

V Liberci bylo také navrženo složení Rady projektu. Za MŠMT byli navrženi Ing. T. Kopřiva, Ing. J. Krejčí a prof. P. Vavřín, CSc. (VUT), za Českou konferenci rektorů prof. Durčáková (rektorka VŠE Praha), prof. M. Ludwig, CSc. (rektor Univerzity Pardubice) a prof. Toperczer (rektor AMU). Organizátorem projektu je rektor Technické univerzity v Liberci prof. D. Lukáš, CSc.

Současně bylo navrženo nové uspořádání pracovních skupin s vymezením jejich témat. Z původních 19 pracovních skupin (+ 5 spolupracujících ze SR) byla navržena redukce na šest: 1. Podkladové materiály, 2. Změna normativů, 3. Kvalitativní aspekty, 4. Doktorské studijní programy, 5. Poměry a vztahy jednotlivých ukazatelů, 6. Strategické financování.

Projekt obsahuje několik podprojektů, mezi něž se na prvním místě objevuje téma změny normativů a koeficientů náročnosti studijních programů. Zatím poslední koordinátní skupina tohoto podprojektu se sešla 28. 5. v Pardubicích. Mezi předsedy pracovních podskupin je i zástupce UP – děkan Filozofické fakulty UP doc. V. Řehan (podskupina pedagogika, psychologie a kinantropologie).

Jak vyplývá z nejnovějších dostupných informací, zveřejnění dílčích výsledků pracovních skupin by mělo proběhnout do 15. 10. 2002, koncem října by se měl uskutečnit druhý seminář účastníků projektu. Průběžná oponentura včetně rozhodnutí o dalším pokračování projektu je očekávána do 30. 11. 2002.

Podrobnější informace naleznete na www.rektori.cz.

-red-

OTÁZKA PRO DĚKANA FF UP DOC. V. ŘEHANA, CSc.

Jaké jsou aktuální výsledky jednání o stanovení nových koeficientů náročnosti studijních programů?

Doc. V. Řehan, CSc.: Projekt MŠMT a ČR „Rozvoj veřejných vysokých škol – finanční podmínky a předpoklady“ je snad první ucelený pokus zmapovat, vymežit a ohodnotit potřeby a rozsah financování veřejných VŠ. V rámci projektu vzniklo několik pracovních skupin, které se zabývají jednotlivými aspekty problematiky. Jedna z těchto pracovních skupin se zabývá podprojektem „Změna normativu a koeficientů náročnosti studijních programů“, má 12 členů a je vedena prof. Ludwigem, rektorem Univerzity Pardubice. Dne 24. 6. 2002 se tato pracovní skupina sešla na jednání s předsedy pracovních podskupin. Každá podskupina zastupuje jeden (např. chemie) či více blízkých (např. biologie a ekologie) studijních programů. Byl jsem jmenován předsedou pracovní podskupiny pro pedagogiku, psychologii a kinantropologii. Prvním úkolem pracovních podskupin (termín 19. 7.) bylo vybrat ze soupisu cca pět tisíc jednotlivých studijních oborů na všech veřejných VŠ ty, které spadají pod příslušnou specifickou podkomise. Vše bylo elektronicky odesláno na MŠMT, které provede kontrolu „obsazenosti“ studijních programů podkomisemi, zjistí případná překrytí či absence zájmu o některé studijní obory. Ve druhé, podstatně závažnější etapě budou pracovní podskupiny jednotlivé studijní programy posuzovat podle několika kritérií (počet studentů, pedagogická náročnost, instrumentální náročnost, provozní náročnost – vždy v detailních

specifikacích) tak, aby vznikly odstupňované skupiny se zhruba stejnou mírou náročnosti. Tímto způsobem lze přeče jen objektivněji srovnat a podle míry náročnosti seřadit jednotlivé studijní programy. Nechci předjímat, ale je vcelku logické, že se opět některé studijní programy dostanou do ohodnocení koeficientem 1, další 1,2, dále třeba 1,4 ... až např. 3,0. Při finálním zpracování podkladů jednotlivých pracovních podskupin bude velmi záležet na nezaujatosti a racionalitě přístupu členů pracovní skupiny. Pokud by měly vítězit parciální zájmy a neochota reálné komparace, může být promárně množství předchozí práce. Budme optimisty a věřme rozumné naději na objektivitu posuzování a zařazování. Osobně vidím jednu výraznou naději v tom, že pokud průkazné a zdůvodněné náklady na studijní programy zařazené v koeficientu 1,0 vysoce překračují stávající normativ, bude to konečně validním podkladem pro jednání politické reprezentace při rozhodování o dotaci pro veřejné VŠ. Nebudou to tedy již jen obecné výzvy typu „máme málo peněz“, ale exaktně a srozumitelně doložené sdělení „za tyto peníze nelze nadále udržet požadovanou úroveň vzdělávání na VŠ“. Pokud budou mít čtenáři ŽUP zájem, budu následně informovat o postupu prací na stanovení inovovaných koeficientů náročnosti studijních programů tak, jak se bude vše vyvíjet.

A bove maiori...

K základním a účinným metodám učení – přenašení vědění a zkušeností z generace na generaci – patří napodobování. Jakkoli přezřívá by učené teorie svrchu shlížely na tento primitivní mechanismus, vlastní nejen rodu Homo a primátům, ale i mnoha druhům obratlovců a snad i živočichům nižším. Napodobování je mechanismus osvojování poznání, který se opírá o princip analogie. Jestliže se za daných okolností stalo (skoro vždycky) to či ono, usuzuje se, že při opakované realizaci oněch okolností se to či ono vyskytne opět. Skoro jistě.

Samozřejmě, že tento mechanismus přenosu poznatků z generace rodičovské na generaci dceřinou je svou podstatou konzervativní. Sám o sobě nezajišťuje postup vpřed, obohacování souboru poznatků. K tomu je zapotřebí ještě něčeho navíc – třeba pisma, jehož existence rozšiřuje možnosti mezilidské komunikace a kombinování poznatků z různých zdrojů, čímž se kvantitá vědění přetváří v novou, vyšší kvalitu. Tím se dá vysvětlit relativně rychlý pokrok rodu Homo ve srovnání s relativně neznatelným pokrokem jiných biologických druhů.

Přesto všechno onen primitivní mechanismus napodobování hraje neustále důležitou roli i v generacích současných.

Socializace dítěte se buduje na mechanismech napodobování, na něž se postupně, krok za krokem roubují mechanismy usuzování a jednání ve větší nebo menší míře samostatného, usuzování, které označujeme jako tvůrčí. Jeho institucionalizovanou formou se pak stává věda a výzkum. I v mechanismech samotné vědy však můžeme najít rezidua napodobování ve formě nejruznějších rutin, realizovaných často s vysokým stupněm odborných znalostí, nicméně přesto kopírujících postupy osvědčené jindy, jinde a někým jiným. Není na tom nic špatného, pokud se při rutinním počínání nepředstírá originalita, ale dokládá účelnost. Důkazem toho je institucionalizované citování pramenů a informačních zdrojů, přiznávající, že naše práce navazuje na výsledky jiných, že případně ověřuje jejich platnost i v modifikovaných podmínkách.

V poměrně dávných dobách mého mládí bývalo zvykem vyšívat na prapory a školní standarty hesla vyjadřující zásady a kréda těchto institucí. Na praporu gymnázia, které jsem navštěvoval, to bylo heslo *Sana mens in corpore sano – Ve zdravém těle zdravý duch*. Myslím, že sama tehdejší doba (šlo o padesátá léta) usvědčovala toho heslo z optimismu poněkud přemrštěného; znal jsem spoustu poměrně zdravých jedinců, kteří se chovali úplně pitomě, to jest duševně nezdravě. Ona totiž i samotná doba byla krajně nezdravá.

Znám jiné heslo, jehož platnost je nepoměrně univerzálnější. Ve shodě s ním jedná každá doba, ať je její politická projekce jakákoliv. To heslo přitom v sobě obsahuje onen zmíněný princip napodobování. Princip velice univerzální, jak už bylo naznačeno.

V klasické latinské verzi ona zásada zní: *A bove maiori discit arare minor* (Od starého vola mladší se učí orat).

Myslím, že v tom není nic hanlivého. Vůl sehrál ve vývoji lidské civilizace roli velice zásluhou a může být považován za předchůdce parního stroje i elektrického motoru; dokonce i za předchůdce atomové elektřiny. Všechna tato zařízení přeče usilovala a usilují o totéž – násobit energii lidských svalů.

Kdybych někdy nějakou školu zakládal, docela vážně bych při přemýšlení o školním praporu uvažoval o právě tomto hesle jako o principu, který by úlohu školy ve vývoji lidské civilizace docela dobře vystihoval.

Prof. S. Komenda

Smysl kumštu není v pointě.

Jan Zábrana († 3. 9. 1984)

Jediný absolutní princip: všechno je relativní.

August Comte († 5. 9. 1857)

Šarm je to, co zbude, když nás všechno ostatní opustí.

Maurice Chevalier (* 12. 9. 1888)

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy JUDr. Petra Buzková

Narodila se 7. 12. 1965 v Praze. V roce 1984 ukončila studium na gymnáziu, v letech 1984–1989 studovala Právnickou fakultu UK. Je právnickou politička a senátorka za sociálně demokratickou stranu F. Modráčka. Sama je členkou této strany od roku 1989, v roce 1990 se poprvé stala místopředsedkyní. Od roku 1992 byla poslankyní ČNR, od roku 1993 PSP ČR, kde v letech 1996–2002 zastávala funkci místopředsedkyně. V roce 2000 odstoupila z funkce místopředsedkyně ČSSD, a to zejména pro svůj nesouhlas se změnou volebního zákona, na které se dohodly ODS a ČSSD. V únoru roku 2001 byla zvolena předsedkyní pražské organizace ČSSD. Je vdána, má jednu dceru. (Zdroj: www.vlada.cz)

Rozhodně bych si teď netroufla říci, že mám připravený projekt, jak získat peníze od soukromých společností. Spíš jsem vyjádřila, že jsem připravena

iniciovat jednání s firmami o tom, jaký názor na tuto věc mají a jak by si takovou možnost představovali. Nemyslím, že soukromý sektor by byl jediným zdrojem, který by mohl přinést školám peníze. Nabízí se řada dalších možností, mezinárodní zdroje i spolupráce s kraji. Ty možnosti je potřeba začít hledat.

(Buzková: Chci pro školství získat vliv; MF Dnes, 29. 7., str. A/4)

Máme novou ministryni školství!

A tak si v „hyperbolické zkratce“ stručně připomeneme předcházející ministry našeho resortu z let 1989–2002, jak je vidí vědecký pracovník a vynikající historik školství Pedagogického muzea J. A. Komenického v Praze František Morkes ve své půvabné knížce Kapitoly o školství, o ministerstvu a jeho představitelích (období let 1848–2001):

„Již v posledních letech totality jsem se netajil tím a říkal, že naše školství je nemocné... A co se dělá, když je někdo nemocný? Najde se mu lékař. Když pak to, že školství je opravdu nemocné, konečně došlo i soudruhům na ústředním výboru komunistické strany, rozhodli se, že učitelům a celému školství najdou lékaře. Problém byl ale v tom, že prošlihli dobu, kdy by na chorobu stačil dobrý internista. Chtělo to už razantního chirurga. Oni však vybrali hygieničku (Jana Synková, 1988–1989, KSČ). Tomu, kdo byl se situací ve školství seznámen, muselo být okamžitě jasné, že lékař s takovou kvalifikací na chorobu nemůže stačit. A co se dělá, když choroba dále pokračuje a lékař ji nevládá? Vymění se lékař. Vyměnili jsme tedy lékaře. Optimistické na výměně bylo, že o školství se ještě neměl starat patolog, ale revmatolog (Milan Adam, 1989–1990, Národní socialistická strana). Toho ostatně budeme všichni potřebovat. Ovšem po čase jsme zjistili, že jestliže chceme se školstvím skutečně něco udělat, musíme začít od samého začátku. Vlastně od Adama, že! Vyměnili jsme opět lékaře (Petr Vopěnka, 1990–1992, Křesťansko-demokratická strana) a udělali jsme první krok („První krok“ byl název brožury sepsané P. Vopěnkou). Nebyl jsem ale nijak přesvědčen, že to byl krok správným směrem. Když se staly pochybnosti, o tom, zda první krok byl vykořením skutečně správným směrem značně rozšířené a obecné, došlo se k závěru, že by našemu školství pomohla třeba pedagogická péče. Do ministerského křesla ušedl proto pedagog (Petr Piňha, 1992–1994, neustraní nominovaný Křesťansko-demokratickou stranou). Pak se to nějak zašmrdchalo a opět došlo k rychlým výměnám. Pedagog byl vystřídán brutálním ekonomem (Ivan Pilip, 1994–1997, postupně Křesťansko-demokratická strana, Občanská demokratická strana, Unie svobody + Čtyřkoalice a Dvoukoalice), kterého po čase nahradil snivý básník (Jiří Gruša, 1997–1998, neustraní s – na první pohled – nekoherentními, politickými kontakty na ODS a Hrad). A najednou jsme opět stáli před problémem, že školství je stále nemocné, a znovu jsme začali hledat možného lékaře. V přímé návaznosti na peripetie, které následovaly po kratším období pedagogické péče, bylo už zcela příznačné a o mnohém vypovídající, že lékař, o kterém se tentokrát velmi uvažovalo, byl již psychiatr (Cyril Höschl). Nakonec ale psychiatr pro léčení školského resortu vybrán nebyl a my jsme nemohli než popřát novému ministrovi, aby se pod jeho vedením školství rozvíjelo v duchu známé písně Lvi silou, vzletem sokolím (Jan Sokol, 1998, neustraní). Ani ten vzlet netrval dlouho a do ministerského křesla ušedl vystudovaný učitel (Eduard Zeman, 1998–2002, Česká strana sociálně demokratická) ...“

Ještě připomeneme, jak F. Morkes, rovněž v „hyperbolické zkratce“, zhodnotil „stínové“ ministry školství z počátku 21. století, a to Jaroslava Zvěřinu (ODS) a Petra Mareše (US). Posledně jmenovaný zasedl po letošních parlamentních volbách do vládní exekutivy, kde se stará – dokonce ve funkci místopředsedy vlády ČR – o „vědu, výzkum a lidské zdroje“. Možná, že kdyby to byl býval František Morkes při psaní své knihy věděl, tak by to býval tak nenapsal. Věřme, že přísně apolitický žurnál UP ani olomoucká akademická obec nebude brát následující citací jako politickou, či dokonce protivládní provokaci:

„Za ODS se jedná o sexuologa, poslance Jaroslava Zvěřinu. Nemyslím si, že by něco pozoruhodného (anebo vůbec něco konkrétního) zatím ve vztahu ke školství předvedl. Za zmínku stojí jen jedno z jeho prvních vyjádření v této stínové funkci. K navýšení úvazků vyjádřil fekl, že ještě neslyšel o učitelích, který by za nových podmínek zemřel vyčerpáním. A tak si přý

Místopředseda vlády pro vědu, výzkum a lidské zdroje PhDr. Petr Mareš

Narodil se 15. 1. 1953 v Praze. Po ročním pobytu na Historické fakultě Varšavské univerzity vstoupil na Filozofickou fakultu UK, kde v roce 1978 ukončil studium oboru filozofie – dějepis. Na téže fakultě obhájil v roce 1983 doktorskou, v roce 1988 pak kandidátskou práci v oboru světových dějin. V letech 1980–1981 pracoval jako montér v Strojinvestavu v Praze, v letech 1981–1984 jako vědecký aspirant, později odborný pracovník v Ústavu československých a světových dějin ČSAV. V letech 1987–1988 působil jako archivář Všeodborového archivu, 1988–1990 jako vědecký pracovník v oddělení dějin a teorie filmu v Československém filmovém ústavu. Od roku 1990 působil na Fakultě sociálních věd UK, kde postupně zastával funkce tajemníka Katedry politologie, proděkana pro studijní záležitosti a vedoucího oddělení amerických studií Institutu mezinárodních studií. V roce 1996 působil v letním semestru na Historické fakultě University of Calgary. V letech 1998–2002 byl předsedou Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu PSP ČR. Je autorem knihy *Prezidentů Spojených států* (Praha 1994) a spoluautorem II. dílu *Dějiny zemí Koruny české* (Paseka 1992). Spolu s J. Fidlerem napsal knihu *Dějiny a NATO* (Paseka 1997). Řadu odborných studií a populárně naučných článků publikoval především v časopisech *Soudobé dějiny*, *Iluminace*, *Dějiny a současnost* a *Reflex*. Je rozvedený, má dvě dcery. (Zdroj: www.vlada.cz)

Musejí existovat jasné vědecké priority, které se budou podporovat. Zatím platí dogma, že o tom, co se zkoumá, rozhoduje stát a výzkumné ústavy. Do diskuse o vědeckých prioritách by se měly mnohem více zapojit podnikatelské kruhy. Nejde o to, vědcům, hlavně v základním výzkumu, něco diktovat, ale propojit tyto dosud oddělené světy. U vybraných oborů by si pak firma částku, kterou věnuje ústavu nebo univerzitě na výzkum, mohla odečíst z daní. Zároveň by mělo být možné, aby si vědecké instituce naopak zakládaly komerční firmy, kde by jejich objevy mohly vydělávat peníze. Musíme skoncovat s hroznou byrokracií, která dnes univerzitám a vědeckým ústavům ztěžuje podnikání.

(Mareš: Zvýhodníme investice do vzdělání; MF Dnes, 24. 7., str. B/3) -red-

STUDENTSKÁ RUBRIKA

XXXV. konference studentské vědecké činnosti 2002 aneb Zase jsem o rok zkušenější a šedivější

Ve dnech 28. a 29. 5. 2002 proběhla ve velké posluchárně Teoretických ústavů LF UP akce, která nejen pro mne znamenala vyvrcholení celoročního stresu, termíny všeho hořely člověku pod rukama a... ale důležitý je výsledek!

Ve čtyřech sekcích, jimž předsedaly slovníkové komise, se utkalo 42 „pomvědáků“, představili se také kolegové (brr – to slovo nemám ráda!) z JLF UK v Martině. Vítězové jednotlivých sekcí nás budou v říjnu reprezentovat na České a slovenské vědecké konferenci studentů lékařských fakult 2002 v Praze. Doufáme, že se v Praze objeví i představitel LF UP, ale to už je téma na jiné debaty... Po oba dny mohli účastníci i kolemjdoucí prolístovat vystavené knihy, které při této příležitosti věnovalo několik sprátelevných nakladatelství (a kupodivu, letos jsme neznamenali žádné ztráty!). Knihy byly uloženy jako každý rok do Fondu beletrie a poezie Informačního centra LF UP. Kdo už byl vědecky vyčerpán, mohl nabrat duševní síly při kulturním filmu Království (Lars von Trier), který se paralelně promítal v malé posluchárně. Ve středu vystoupil na téma alternativní medicína prof. J. Heřt, DrSc. No... a po večerech se už jen jedlo a pilo a pilo a jedlo, jak už to na správných

konferencích bývá, stoly se prohýbaly, zúčastnění diskutovali, nebo tiše umdlávali. Školitelé se pyšlili svými svěřenci, komise pochvalně pokyvovaly hlavami nad úrovní většiny prezentací a mně – mně nezbyvá než si postesknout: „A kde jste byli vy všichni?“

Ocenění v teoretických oborech získali M. Pecúchová, P. Miketová, P. Jenková; v sekci pro medicínské vzdělávání to byli P. Jindra, R. Šimková, J. Strojil.

V klinických oborech byli oceněni P. Mlčák, M. Grepl, M. Pecúchová, J. Indráková, T. Bakay. Ocenění v klinických oborech (stomatologie) získali P. Jindra, K. Jeziorská a L. Kortová.

V sekcích a příslušných komisích zasedli prof. V. Lichnovský, DrSc., doc. M. Kolář, PhD., Mgr. P. Kosina, PhD., J. Virkoč, prof. M. Eber, CSc., MUDr. D. Riegrová, CSc., Mgr. J. Potomková, M. Aulehlová (studentka LF UP), prof. V. Mihál, CSc., prof. K. Urbánek, CSc., MUDr. M. Troubil, MVDr. J. Škarda (student LF UP), prof. J. Pazdera, CSc., doc. M. Bernardová, CSc., MUDr. M. Starosta, Ph.D., M. Feit (student LF UP)

-mar-

Česká hlava: národní Nobelova cena?

Letos v prosinci bude poprvé udělena národní cena „Česká hlava“ za nejlepší objev, vynález či technický počín. Udělování této ceny je součástí širšího stejnojmenného projektu na podporu vědecké a technické inteligence, jehož hlavním realizátorem je pražská společnost Caneton, s. r. o. Jde o soubor aktivit zaměřených na zvýšení společenské prestiže tuzemských technických a vědeckých pracovníků, kteří představují podle realizátorů projektu hlavní tvůrce ekonomické prosperity České republiky, zařazované mezi státy s vyspělým inovačním potenciálem. Mezi další důvody realizace projektu patří klesající zájem o práci v základním a aplikovaném výzkumu a s ním spojený nízký společenský kredit, které tyto profese podle organizátorů projektu mají: „Smyslem projektu Česká hlava je vytvářet povědomí, že naše země může prosperovat jenom tehdy, dokáže-li vychovávat nové Heyrovské a Wichterle a bude-li je umět materiálně i společensky ocenit.“

V rámci projektu byla jeho realizátorem vyhlášena **Soutěž Česká hlava** – prestižní celoroční soutěž, v níž budou udělovány ceny v pěti kategoriích:

1. „**Česká hlava**“ – hlavní národní cena udělovaná za objev či mimořádný počín v oblastech základního nebo aplikovaného výzkumu a technologických inovací s ohledem na jeho ekonomickou využitelnost a společenský přínos. Vítěz obdrží finanční odměnu 100 000 Kč.

2. „**Prix Patria**“ – cena se uděluje občanu ČR nebo osobě, která má nebo měla českou či československou státní příslušnost a jejíž mimořádný počín v oblasti základního nebo aplikovaného výzkumu či v oblasti technologických inovací nebo její odborné či manažerské kvality se úspěšně prosadily v zahraničí. Vítěz obdrží finanční odměnu 50 000 Kč.

3. „**Guru 2002**“ – cena se uděluje tuzemské nebo zahraniční firmě, působící na území ČR, která v období nejvýše 12 měsíců před datem uzávěrky přihlášek nejvýrazněji přispěla k rozvoji lidských zdrojů v ČR.

4. „**Prix Academia**“ – cena je udělována za nejvýraznější studentský počín, odbornou nebo vědeckou činnost. Vítěz obdrží finanční odměnu 50 000 Kč.

myslí, že se žádné neštěstí nestalo... Hodil by se ale do sentence o posloupnosti polistopadových ministrů školství, o níž už byla zmínka. Především tím, že jde opět o lékaře. To by dokládalo platnost teze, že školství je stále nemocné a potřebuje lékaře. Ovšem MUDr. Zvěřina je sexuolog. Tato skutečnost by mohla znamenat docela zajímavý posun v myšlení a úvahách o stavu našeho školství. Protože kde je sexuolog velmi zapotřebí? Mnozí říkají, že v bordelu (tam by ale byl rozhodně potřebnější gynekolog).

Stínovým ministrem 4K je poslanec Petr Mareš. Jméno Mareš není v oblasti školství nové jméno. Již v polovině 19. století patřil k významným školským funkcionářům v Praze inspektor Maresch, který své jméno psal německy. Ten proslul tím, že jako inspektor německých škol v Praze patřil k největším a nejzarytějším nepřátelům českého školství. Pokud jsem si četl mnohá vyjádření stínového ministra Mareše o tom, co by udělal, kdyby přestal být stínovým ministrem školství a stal se ministrem reálným (mám na mysli především jeho vyjádření k učitelským úvazkům a významným úvahám o jejich opětovném zvýšení na „pilipovskou“ výši či o bakalářském studiu všech učitelů), mohl bych se domnívat, že jeho vztah k českému školství je obdobný, jako byl již vztah jeho německy se píšícího jmenovce před 150 lety.“

Z knihy F. Morkese, kterou v roce 2002 vydalo Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, vybral a ministry identifikoval

A. Lustig: „Máme ceny pro umělce, modelky, Miss čehokolí, ale nemáme žádnou prestižní národní cenu pro vědce a techniky, tedy pro ty, na nichž do značné míry závisí budoucí ekonomická prosperita země. Češi si málo váží těch, kteří pro ně něco udělali. Je mi smutno, když zjišťuji, že tu například někdo nezná jméno českého vynálezce a konstruktéra secích strojů, které podle jeho patentů jezdí dodnes po celém světě včetně USA.“

5. „**Profesionál**“ – cena pro novináře, který nejvíce přispěl k propagaci tuzemské vědy a techniky. Vítěz obdrží finanční odměnu 50 000 Kč.

O udělení cen podle rozhoduje odborná porota složená z předsedy, místopředsedy a 9 dalších členů. Lhůta k předání přihlášek je **do 30. 9. 2002**.

Přihlášky s příslušnou dokumentací musí být doručeny doporučeně na adresu realizátora projektu: Caneton – Česká hlava, Vinohradská 100, 130 00 Praha 3. Podrobné informace k účasti v soutěži jsou k dispozici na internetové adrese www.ceskahlava.cz.

Členové odborné poroty předsedkyně – prof. E. Syková, DrSc., ředitelka Ústavu experimentální medicíny AV ČR a vedoucí Ústavu neurověd 2. lékařské fakulty UK, prof. B. Řihová, DrSc., místopředsedkyně odborné poroty, ředitelka Mikrobiologického ústavu AV ČR, prof. F. Šmahel, DrSc., ředitel Centra mediévistických studií AV ČR a UK, prof. L. Musilek, CSc., prorektor ČVUT Praha, prof. P. Vavřín, DrSc., emeritní rektor VUT v Brně, doc. Z. Vorlíček, CSc., náměstek ministra průmyslu a obchodu ČR, doc. J. Průša, CSc., náměstek ministrny školství, mládeže a tělovýchovy ČR, doc. J. Patočka, CSc., prorektor

VŠE v Praze, prof. J. Hanika, DrSc., VŠCHT Praha, O. Jelínek, Deloitte&Touche, prof. P. Čáský, DrSc., ředitel Ústavu fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského AV ČR.

Výsledky soutěže by měly být slavnostně vyhlášeny na společenském galavečeru za účasti televizních kamer.

Plán programových aktivit, který celý projekt zahrnuje, počítá i s mezinárodní konferencí, kempy technologií pro studenty a mladé technické pracovníky, programem podpory rozvoje mladých talentů a dalšími akcemi. Nejbližší akcí je zatím konference na téma „Rozvoj vědy a techniky v ČR v nadcházejícím volebním období“, která se uskuteční 19. 9. 2002 v konferenčním sále Českého svazu vědeckotechnických společností v Praze 1 (Novotného lávka 5).

Nad projektem převzaly záštitu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a Ministerstvo financí ČR. Projektu vyjádřila svou podporu řada osobností, např. P. Buzková, ministrny školství, mládeže a tělovýchovy ČR, A. Lustig, spisovatel, V. Špidla, předseda vlády ČR, J. Witzany, rektor ČVUT, J. Vrbka, rektor VUT v Brně, J. Durčáková, rektorka VŠE, Z. Roithová, senátorka aj.

Kontakt: Caneton, s. r. o., Vinohradská 100, 130 00 Praha 3, A. Lustig, prezident organizačního výboru, PhDr. V. Marek, předseda organizačního výboru, J. S. Richter, tajemník organizačního výboru; e-mail: kontakt@ceskahlava, tel.: 02/6731 1032, 02/6731 2405, fax: 02/6731 2348.

-red-

Vzpomínky

Za doc. PhDr. Stanislavem Sedláčkem (5. 5. 1919 – 21. 7. 2002)

Vita enim mortuorum in memoria est posita vivorum (M. T. Cicero, Ant. IX, 5, 10)

Během prázdninového období zastihla UP nečekaná zpráva, že dne 21. 7. 2002 zemřel po krátké nemoci doc. PhDr. Stanislav Sedláček, emeritní proděkan FF UP, vedoucí Katedry klasické filologie a dlouhodobý učitel Katedry historie a aplikované lingvistiky.

Když jsem v roce 1989 nasloučala spolu s ostatními přednášce pana docenta, kterou pronesl při příležitosti svých 70. narozenin, uvědomila jsem si, jak výstředně ji nazval: *Mé antické lásky – jazyk, stát a mytologie*. Těmto třem láskám se totiž věnoval ve vědecké a především pedagogické činnosti, kterou můžeme považovat za jeho životní náplň.

Po studii oboru latina a řečtina na Masarykově univerzitě v Brně, dokončených po uzavření vysokých škol v době války až v roce 1947, nastoupil nejprve na gymnázium ve Šternberku. Od roku 1959/1960 pak propojil svoje další životní osudy s UP, kde jako externista přednášel naposledy ve školním roce 1994–1995.

Zpočátku se věnoval výuce latiny na Lékařské fakultě, postupně však přebíral latinská cvičení i na některých katedrách Filozofické fakulty, především na Katedře historie. V roce 1965 se chtěl na téma medicínská latina habilitovat, ale vlivem průtahů na Ministerstvu školství a události let 1968–1970 se dočkal definitivního jmenování docentem pro obor metodika latiny až k 1. 4. 1990. Po roce 1989 se významně zasloužil o znovukonstituování Katedry klasické filologie FF UP a vytvoření „sedláčkovské školy latiníků“, působících dnes na mnoha středních a vysokých školách.

Právě terminologie medicínské latiny se stala obsahem hlavních vědeckých pojednání a skript, z nichž největší ohlas zaregistrovaly *Medicínská terminologie – latina v strukturálních cvičeních a přehledech* (Praha 1967 a 1970) a *Vademecum medicínskou terminologií* (Praha 1988). Studium řečtiny

využil zejména ve *Slovníku řeckých slovtvorných komponentů v terminologii přírodních věd* (Praha 1970).

Od počátku 70. let 20. století se zintenzivňovala spolupráce doc. Sedláčka s Katedrou historie, kde se

jeho obrovská všestrannost projevila nejen v přednáškách z dějin starověku, ale zejména v hojně navštěvované výběrové výuce. Zde se dostal také ke dvěma zbývajícím antickým láskám, státu a mytologii. Protože jsem měla čest jeho přednášky a semináře osobně zažít, vím, že se vždy vyznačovaly vysokou odbornou úrovní, vynikající jazykovou kulturou, poutavým přednesem i velkým zápallem. *Historia* jako *magistra vitae* ho pak doprovázela i ve stovkách vystoupení pro Vlastivědné muzeum v Olomouci, Jednotu klasických filologů, jejímž

byl členem, i v proslulých šternberských Večerech při svíci.

Pro své odborné, pedagogické i lidské kvality si získal doc. Sedláček mnoho kolegů a žáků, kterým obětavě pomáhal nejen v jejich odborné práci, ale i v obtížných životních situacích.

PhDr. I. Koucká, Katedra historie FF UP

V příštím čísle najdete:

- * zprávu o jednání České konference rektorů na UP
- * nejdůležitější body z jednání Akademického senátu UP
- * informace o současných i budoucích ubytovacích kapacitách kolejí UP
- * poznatky ze spolupráce Centra Oral History a Katedry historie FF UP
- * první část rozhovoru s MUDr. J. Dostálem o metodách asistované reprodukce ... a mnoho dalších informací o dění na UP. Příští číslo Žurnálu UP vychází v pátek 20. 9.

PhDr. P. Urbášek

Únor 1948 a tzv. studijní prověrky na Univerzitě Palackého v Olomouci /1/

Tímto číslem Žurnálu UP zahajujeme další ze seriálů o historii UP, tentokrát na téma půlnořových prověrek na olomoucké univerzitě. Autorem je ředitel Archivu UP PhDr. P. Urbášek, který tuto svoji studii publikoval v časopise *Vlastivědný věstník moravský* (roč. 2002, č. 1, s. 37–51, č. 2, s. 147–143). V Žurnále UP vychází tato práce ve zkrácené a upravené verzi bez poznámkového aparátu.

Olomoucká Univerzita Palackého vznikla zákonem č. 35/1946 Sb., přijatým Prozatímním národním shromážděním 21. února 1946. Připomeňme, že v tomto zákoně je název olomoucké univerzity explicitně deklarován jako „Univerzita Palackého“. Dobové prameny včetně univerzitních písemností však prakticky po celé období 50. let používaly důsledně název „Palackého univerzita“, což v řadě případů přejímá i historická literatura. Název „Palackého univerzita“ se s největší pravděpodobností začal používat ve shodě s názvem „mladší starší sestry“ olomoucké univerzity – Masarykovy univerzity v Brně. Zákon deklaroval vznik čtyř fakult – bohoslovecké, lékařské, filozofické a právnické, přičemž ke konstitování právnické fakulty nedošlo. Cyrilometodějská bohoslovecká fakulta jako jediná ze zákonem ustanovených fakult UP udržovala v Olomouci univerzitní kontinuitu od data zrušení C. a k. Františkovy univerzity roku 1860 (s výjimkou let 1939–1945). Zákonem Prozatímního Národního shromáždění č. 100/1946 Sb. z 9. dubna 1946 přibyla do svazku UP Pedagogická fakulta.

Díkcí zákona č. 35/1946 Sb., nastolujícího „obnovení univerzity v Olomouci“, předurčily faktory dvojího druhu. Obecným momentem se stal především poválečný „hlad po vzdělání“, plynoucí z uzavření

vysokých škol nacistickými okupanty v roce 1939 a následným úsilím o vytvoření studijních možností pro předválečné studenty i ročníky válečné, dále požadavky na vysokoškolské vzdělání učitelů a konečné územní optimalizace sítě vysokých škol odpovídající potřebám jednotlivých regionů včetně s tím spojeného sociálního aspektu. Všechny tyto vlivy narušovaly tradiční pojetí vysokoškolských korporativních celků, řízených legislativními normami z druhé poloviny 19. století. Je nasnadě, že vysoké školství v této době vyžadovalo hluboké změny; ty se však po květnu 1945 odehrávaly v podmínkách „omezené“ demokracie, která jednostranně vychýlila pomyslné politické a společenské kyvadlo doleva.

Svoji roli při vzniku UP sehrály i faktory vnitřní – vedle připomínané univerzitní tradice to byla především existence Studijní knihovny, Zemských ústavů (budoucí Fakultní nemocnice) s řadou vynikajících lékařských odborníků a kvalitní zázemí olomouckého středního školství. Vznik a následné budování univerzity v Olomouci beze zbytku aktivně a jednotně podporovaly rozhodující politické a společenské síly olomouckého regionu – politické strany, orgány komunální a regionální samosprávy, vysokoškolští studenti (např. Zdeněk Šprinc, Kuneš Sonntag, Vladimír Peikán, Vladimír Mohapl), významné olomoucké osobnosti (ředitel olomouckého Vlastivědného muzea Robert Smetana, ředitel Studijní knihovny Bohuš Vybíral, lékaři František Lédl, Václav Vejdovský, Arnold Pavlik, Vladislav Rapant, Josef Blatný, středoškolská profesora Oldřich Králík, Jan Springer, František Malinský, Josef Fuka, Zbyněk Losenický aj.). Myšlenka vzniku nové univerzity plně korespondovala s poválečným budo-

vatelským nadšením nejširší veřejnosti olomouckého regionu.

Funkcí rektora UP byl 30. dubna 1946 pověřen tehdejší děkan Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, filozof a sociolog Josef Ludvík Fischer. Ten si s sebou na rektorský stolec přinesl renomé uznávaného vysokoškolského vědce a pedagoga, hojně odborně i osobní tuzemské a zahraniční kontakty a dobrou znalost olomouckého prostředí plynoucí z jeho pobytu v Olomouci v letech 1923–1933. Josef Ludvík Fischer také přinesl velkou vizi nové univerzity – inspirovaný svým pobytem v Holandsku chtěl v Olomouci vybudovat světu maximálně otevřenou univerzitu se specializací na problematiku jižní a jihovýchodní Asie.

Rektor Fischer se v prvních letech existence nové univerzity projevil jako mimořádně schopný a aktivní organizátor a jeho pozice se stala záhy dominantní. Toto jeho výlučné postavení spojené se silnou ambiciózností však zatlačovaly do pozadí jiné osobnosti podílející se na budování univerzity; Robert Smetana se tak s J. L. Fischerem dokonce osobně rozešel. Velký kus práce, především v letech 1945–1946, vykonal děkan CMBF a posléze prorektor UP František Činek, který uplatňoval výrazný vliv na vedoucí představitele komunální samosprávy v Olomouci a navíc navenek symbolizoval spojení starých univerzitních tradic s novou vysokoškolskou epochou. Také on se ovšem postupně ocital ve stínu razantního rektora J. L. Fischera.

PhDr. P. Urbášek

Pokračování příště

YDAVATELSTVÍ UP

Prázdninová produkce

ČERVENEC

Fakulta tělesné kultury

Riegerová, J.: *Regenerační a sportovní masáže*. 5., doplněné vyd., 90 s.

Macháčková, L. (uspoř.): *Přehled o činnosti za rok 2001*. 1. vyd., 94 s.

Filozofická fakulta

Anders, J.: *Ukrajiniština vážně i vesele*. 2. vyd., přeprac. a doplněné, 216 s.

Štěpánek, P.: *Umění indiánských civilizací. II. díl – Mayové*. 1. vyd. na UP, 240 s.

Lékařská fakulta

Lichnovský, V. a kol.: *Základy histologie pro bakaláře*. 2. vyd., 82 s.

Mačák, J.: *Obecná patologie*. 1. vyd., 192 s. + 14 s. bar. příloha

Pedagogická fakulta

Šiška, Z.: *Fonetika a fonologie*. 1. vyd., 66 s.

Rašková, M. (uspoř.): *Učení o přírodě a společnosti v pregraduální přípravě učitelů primárního vzdělávání*. Sborník z celostátního semináře vysokoškolských pedagogů. 1. vyd., 74 s.

Zouharová, M.: *Zvláštnosti pojmu-termínu ve vyučování se zvláštním zřetelem k syntaxi*. 1. vyd., 96 s.

Chráska, M. (editor): *Trendy technického vzdělávání 2001*. Sborník mezinárodní konference (dodatky). 1. vyd., 88 s.

Přírodovědecká fakulta

Mošová, V.: *Matematická analýza I*. 1. vyd., 128 s.

Mošová, V.: *Matematická analýza III*. 1. vyd., 96 s.

Peč, P., Šebela, M.: *Laboratorní cvičení z organické chemie pro biochemiky*. 1. vyd., 143 s.

Rektorát UP

Nováček, P., Mederly, P.: *Global Partnership for Development*. 1. vyd., 108 s.

SRPEN

Fakulta tělesné kultury

Stejskal, P. (uspořadatel): *Gymnica*. Časopis. 1. vyd., 70 s.

Dohnal, T.: *Koncepce a metodika systému komunální rekreace na úrovni obce*. 1. vyd., 120 s.

Filozofická fakulta

Sweney, M., Peprník, M.: *Spirituality and Religion in American Culture*. 1. vyd., 168 s.

Tabery, K.: *Francouzský němý hraný film v Československu v letech 1918–1939*. 1. vyd., 162 s.

Černý, J. (uspořadatel): *AUPO Romanica X. Iberoromanica II*. 1. vyd., 194 s.

Tárnyiková, J.: *From Text to Texture (An Introduction to Processing Strategies)*. 3., uprav. a rozš. vyd., 160 s.

Pedagogická fakulta

Poláková, J., Esselborn, K.: *Čert ví – Keine Ahnung*. Německy psané texty ze současnosti. 1. vyd., 176 s.

Emanovský, P.: *Algebra 3*. 1. vyd., 58 s.

Hrachovcová, M.: *Občanská výchova v globalizující se společnosti*. 1. vyd., 227 s.

E-Pedagogium – nezávislý odborný časopis určený pedagogickým pracovníkům všech typů škol. 2. číslo, č. 78, s. E-Pedagogium – odborný časopis, č. 2/2002.

Právnická fakulta

Mezinárodní právní revue. Časopis. 1. vyd., 129 s.

Novotná, L. (hl. redaktor): *AUPO. Škola lidských práv. Supplementum*. 2/2002. 1. vyd., 120 s.

Přírodovědecká fakulta

Voženiček, V.: *Diplomové práce z geoinformatiky*. 1. vyd., 64 s.

Voženiček, V. a kol.: *Národní parky a chráněné krajinné oblasti České republiky*. 1. vyd., 158 s.

Rolčík, J. (hl. redaktor): *Bulletin České společnosti experimentální biologie rostlin*, č. 1/2002, 24 s.

Machala, F. a kol.: *Konstrukční geometrie*. 1. vyd., 168 s.

Středisko distančního vzdělávání

Kliment, P.: *Sociální psychologie*. 1. vyd., 96 s.

Polián, M.: *Vybrané kapitoly z veřejného práva I. Teorie práva. Ústava a Listina*. 1. vyd., 54 s.

Polián, M.: *Vybrané kapitoly z veřejného práva II. Správní právo*. 1. vyd., 154 s.

Polián, M.: *Vybrané kapitoly z veřejného práva III. Trestní právo*. 1. vyd., 74 s.

-kop-

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

16. – 21. ZÁŘÍ

Akademický týden XIII. Cyklus přednášek. Pořádá CMTF UP.

19. ZÁŘÍ

Křest knihy Zwi Batscha – Ve stopách naděje.

Uvedení knihy vzpomínek olomouckého rodáka, prof. H. Batschy, žijícího v Izraeli. Pořádá Nakladatelství Votobia, s autorem hovoří MUDr. P. Maňák, CSc. Divadlo hudby, 19.30 hod.

-red-